

DIGITAL AGENDA FOR EUROPE
A Europe 2020 Initiative

BİLİŞİM 2014-
31. ULUSAL BİLİŞİM Kurultayı
Ankara Bilişim Fuarı
6-9 Kasım 2014

Sürdürülebilir Çevrenin **Bil-Tek** Yolu Var

7 Kasım 2014 Cuma Saat: 09:30-12:30

Yer: ATO Congressium PESINUS Salonu

Hazırlık Dosyası

TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu

6 Kasım 2014 saat 09 00

İçindekiler

TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu.....	1
Yönetici Özeti ve Sunuş	4
1. Digital Europe Nedir?	6
1.1. Genel Bilgi.....	6
2. Dijital Türkiye Platformu.....	7
3.1. Dijital Türkiye Platformu Kuruluşu	7
3.2. Dijital Türkiye Platformu'nun vizyonu ve temel çalışma konuları	7
3.3. Sayısal Gündem Türkiye Hedef Grupları.....	7
3.4. TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu.....	8
4. TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu.....	8
4.1. Kuruluşu ve Üyeleri	8
4.2. Yapılan Toplantılar ve Faaliyetler	10
4.2.1. Kasım 2013 Tarihli Toplantı	10
4.2.2. Aralık 2013 Tarihli Toplantı.....	10
4.2.3. Ocak 2014 Tarihli Toplantı.....	11
4.2.4. Mayıs 2014 Tarihli Toplantı	17
4.2.5. Haziran 2014 Tarihli Toplantı	18
4.2.6. Temmuz 2014 Tarihli Toplantı.....	19
5. Yapılan Değerlendirmeler ve Üretilen Raporlar	21
5.1. Avrupa Birliği Eylem Planının Değerlendirilmesi	21
5.2. Eylem 85: Çevresel Bilgiye Erişim Direktifinin gözden geçirilmesi	24
5.3 Eylem 86: Sınır ötesi e-Çevre Hizmetlerinin Sağlanması	25
5.3. AB' nin Eylem 85 ve 86 Konusundaki Durumu	27
5.4. Skorumla Tablosunda Çevre Başlığının Durumu.....	29
5.4. Türkiye'de yapılan çalışmalardan örnekler	29
5.4.1. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan projeler	30
5.5. Çevre Uzmanlık Grubunun Değerlendirmeleri	35
5.5.1. Eylem 85 ile İlgili Görüşler	35
5.5.2. Eylem 86 ile İlgili Görüşler	36
6. Türkiye' deki Mevcut Yasal Düzenlemeler Ve Fiili Durum	36
6.1. Mevzuat.....	36
6.1.1. Anayasa	36
6.1.2. Kanunlar	37

6.1.3. Yönetmelikler	37
6.1.4. Başbakanlık Genelgesi:	37
6.1.5. Uluslararası Anlaşmalar	38
6.2. Türkiye’de Konunun Muhatabı ve Tarafı Olan Kurumlar	38
6.3. Genel Değerlendirme ve Öneriler	39
7. Bilişim 2014 Kapsamında 7 Kasım 2004 Tarihinde Yapılacak Çalıştay.....	40
7.1. Genel Bilgi.....	40
7.2. Çalıştay Programı.....	42
7.3. Muhtemel Katılımcılar	43
7.4. Çalışmaya Hazırlık Kapsamında Yapılanlar	46
7.5. Çalıştay Katılımcılarından Beklenenler	46
7.6. Bundan Sonrası.....	46
8. Ekler.....	47
Ek 1- AB Çevresel Bilgiye Erişim Direktifi (Gayri resmi çeviri)	47
Ek 2- AB Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği (Gayri resmi çeviri)	0
Tablo 1 TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu	9
Tablo 2 Pillar VII Ana Giriş	23
Tablo 3 Action 85: 2011’e kadar 2003/4 Sayılı AB Direktifinin Gözden Geçirilmesi.....	24
Tablo 4 Eylem 86 İngilizce-Türkçe	26
Resim 1 Pillar VII.....	23
Resim 2 Action 85 Resmi Web Sayfası.....	24
Resim 3: Action 86 Web Sayfası	26

Yönetici Özeti ve Sunuş

Avrupa Birliği Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dışışleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ve Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından desteklenen **“Bilişim 2014”** “TBD 31. Ulusal Bilişim Kurultayı ve CITEK’2014 Ankara Bilişim Fuarı” 6-9 Kasım 2014 tarihleri arasında Ankara’da ATO Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayında gerçekleştirilecektir.

www.bilisim.org.tr adresinde yayınlanmakta olan programda da görüleceği üzere, farklı salonlarda eş zamanlı olarak son derece önemli ve hedef odaklı etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Bu etkinliklerden bir tanesi **7 Kasım 2014 Cuma günü saat 09:30-12:30 arasında** PESİNOS salonunda düzenlenecek olan **“Sürdürülebilir Çevrenin BİL-TEK Yolu Var”** başlıklı çalıştay olacaktır. Bu çalıştay esnasında **“TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu”** tarafından hazırlanan rapor gözden geçirilecek ve katılımcıların görüşleri alınacaktır.

Avrupa Birliği 2011 yılında başlattığı **“Digital Agenda for Europe¹”** programı ile 2020’ ye kadar **yedı ana başlık** altında yürütülecek bir dizi eylem planı oluşturmuştur. Türkiye’nin de benzer bir ‘Sayısal Gündem’ ve ajandasının olması gerekliliğinden hareketle 2011’de **Dijital Türkiye Platformu** kurulmuştur ve **“TBD Sayısal Gündem 2020 Hedef Grupları²”** oluşturulmuştur ve bunların altında “Uzmanlık Grupları” kurulmuştur.

Koordinatör olarak **Prof. Dr. Türksel Kaya Bengşir**’ in görev yaptığı “Kamusal Alanda BT Kullanımı Hedef Grubu ”altında oluşturulan ‘TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları’ndan bir tanesi **‘Çevre Uzmanlık Grubu’** dur.

Koordinatörlüğü Çevre Yüksek Mühendisi Özlem İritaş ve Elektrik Elektronik Mühendisi Ercan Kaptanoğlu tarafından yürütölen “çevre uzmanlık grubu” nun sorumluluk alanı **“Digital Agenda for Europe”** kapsamında belirlenen **132 eylemden³** 85 ve 86 numaralı eylemlerin izlenmesi ve değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Bunlar; **“Eylem 85: Çevresel Bilgiye Erişim Direktifinin Gözden Geçirilmesi”** ve **“Eylem 86: Sınır Aşan e-Çevre Hizmetlerinin Uygulanması”**dır.

Bu rapor **“Sürdürülebilir Çevrenin BİL-TEK Yolu Var”** başlıklı çalıştaya altlık olması için hazırlanmıştır.

Bu çalıştaya **TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu** Üyelerine ilaveten katılımlarında büyük fayda mülahaza edilen Uzmanlar da özellikle davet edilmiş olup, bu doküman önceden kendileri ile paylaşılmış ve çalıştaya hazırlıklı olarak gelmelerine yardımcı olunmaya gayret gösterilmiştir.

¹ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

² http://www.tbd.org.tr/index.php?sayfa=inc_sayisal_gundem&c2=3791&mi=2

³ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/our-goals/pillar-vii-ict-enabled-benefits-eu-society#Our Actions>

Çalıştay katılımcılarından; öncelikle çalışmaya teşekkür ederek bizleri yalnız bırakmamaları, bu raporu, burada verilen linklerden ulaşılabilecek diğer raporları ve web sayfalarını incelemeleri ve **TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu** görev alanında bulunan 85 ve 86 sayılı Eylemlerle ilgili görüşlerini paylaşmaları beklenmektedir.

Çalıştayın yapılacağı PESİNOS Salonu sınıf düzeninde organize edilecek olup; açılış-tanışma ve sunumları takiben her katılımcının 3-5 dakikalık süre içinde görüşlerini paylaşmaları arzu edilmektedir. Diğer taraftan Salonda dağıtılacak formlar kanalı ile arzu edenlerin görüşlerini yazılı olarak veya eposta kanalı ile ulaştırmaları şükranla karşılanacaktır. Dile getirilen hususların en iyi şekilde not alınabilmesi için iki kişi Raportör olarak görev yapacaktır.

Bu çalıştaydan alınan görüşler ve eleştiriler çerçevesinde Uzmanlık Grubu Raporu yeniden değerlendirilecek ve son hali verilerek Türkiye Bilişim Derneğine ve **Prof. Dr. Türksel Kaya Bengshir'** e teslim edilecektir.

Bu vesile ile emeği geçen tüm arkadaşlarımıza teşekkür eder, yapılan çalışmanın Ülkemize ve insanımıza faydalı olmasını dileriz. 6 Kasım 2014

Özlem İRİTAŞ
Çevre Yüksek Mühendisi

Ercan Kaptanoğlu
Elektrik Elektronik Mühendisi

1. Digital Europe Nedir?

1.1. Genel Bilgi

“Akıllı”, “Sürdürülebilir” ve “Katılımcı bir ekonomi”yi hedefleyen “[Europe 2020](#)”, AB’nin önümüzdeki 10 yılda gerçekleştirmek istediği “büyüme stratejisi” olarak belirlenmiştir. AB bu amaçla “İstihdam”, “Yenilikçilik”, “Eğitim”, “Katılımcılık” ve “İklim/Enerji” olarak belirlenen beş konuda hedefler tespit etmiştir.

“[Dijital Ajanda](#) -The Digital Agenda” ise, ülkelerdeki sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlamak amacıyla AB’nin “Sayısal teknoloji”lere vereceği desteği kapsayan 7 temel hedeften oluşmaktadır. Bunlar;

1. [Pillar I: Digital Single Market](#)-Dağınık dijital pazarlar yerine “Tek Pazar”
2. [Pillar II: Interoperability & Standards](#)-Birlikte işlerlik yokluğunu önlemek için “Standartlar Oluşturma”
3. [Pillar III: Trust & Security](#)-Siber suçlar, ağlara güvensizliğe karşı “Ağ ve Bilgi Güvenliği Politikası”
4. [Pillar IV: Fast and ultra-fast Internet access](#)-Yavaş network açılımı, yatırım eksikliği gibi sorunları çözmek üzere “Hızlı İnternet Erişimi”
5. [Pillar V: Research and innovation](#)-Yetersiz Ar-Ge ve inovasyon girişimlerinin eksikliğini gidermek üzere “Ar-Ge ve İnovasyon Teşviki”
6. [Pillar VI: Enhancing digital literacy, skills and inclusion](#)-Dijital okur/yazarlık ve beceri düzeyini artırmak için “Eğitim ve Herkese İnternete Erişim Olanakları”
7. [Pillar VII: ICT-enabled benefits for EU society](#)-Toplumsal sorunlara eğilmek için “Spesifik BİT Çözümleri”.

AB’nin “Europe 2020” kapsamında belirlediği “Digital Agenda”nın uygulanması konusunda etkin faaliyet gösteren kurumlardan biri de “Digital Europe- <http://www.digitaleurope.org/>”tır. Digital Europe, bilgi ve iletişim teknolojileri ile tüketici elektroniğini içeren Avrupa dijital ekonomisinin sesi olarak değerlendirilmektedir.

Avrupa Dijital Gündemi, yıllık olarak bir [skor tablosu](#)⁵ ile kendi durumunu değerlendirmekte olup bu tabloda Türkiye’ye ait veriler de bulunmaktadır. Kalkınma Bakanlığı, [Bilgi Toplumu Dairesi](#)⁶ bu konudaki sorumlu devlet kuruluşu olarak görev yapmaktadır.

⁴ http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

⁵ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/digital-agenda-scoreboard>

⁶ <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/>

2. Dijital Türkiye Platformu

3.1. Dijital Türkiye Platformu Kuruluşu

Dijital Türkiye Platformu; 2011 yılında Türk Elektronik Sanayicileri Derneği (TESİD), Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) ve Elektronik Cihazlar İmalatçıları Derneği (ECİD), Türkiye Bilişim Derneği (TBD) ve Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) tarafından oluşturulmuştur⁷. Tüzel kişiliği olmayan platformda yer alan dernekler, kendi iç bağımsızlıklarını korurken belirlenen konularda ortak hareket etmekte ve ortak etkinlikler düzenlemektedirler⁸.

Platformun en üst düzeyde karar alma organı, girişimin kurucu üyesi olan örgütlerin başkanlarından oluşan "Dijital Türkiye Platformu Başkanlar Kurulu" olup, üç ayda bir toplanarak "Dijital Türkiye Platformu Yürütme Kurulu" tarafından belirlenen gündemi karara bağlamaktadır.

3.2. Dijital Türkiye Platformu'nun vizyonu ve temel çalışma konuları

Yapılanma ve hedefler açısından "Digital Europe" yapılanması paralelinde kurulan "Dijital Türkiye Platformu", bilgi teknolojileri, iletişim ve elektronik alanlarında faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerince dile getirilen, kamuoyu ve ilgili kamu kurumları nezdinde bilgi, iletişim ve elektronik dünyasının "muhataplık" ve "iletişim etkinliği" sorunlarına çözüm getirmeyi, ayrıca ilgili kurumlar arasında oluşacak sinerji, ortak ajanda ve çalışma kültürünün ilerleyen dönemlerde bu kurumların hukuksal olarak da tek bir çatı altında örgütlenmesi için gerekli olan çıktıları sunmaya çalışmaktadır.

3.3. Sayısal Gündem Türkiye Hedef Grupları

Digital Agenda for Europe ile uyumlu şekilde çalışmalarına başlayan DTP bünyesinde 8 adet "TBD Sayısal Gündem 2020 Hedef Grubu" oluşturulmuştur. İsimleri aşağıda verilen bu gruplara bağlı olarak ise "Uzmanlık Grupları" kurulmuştur.

1. Arge ve İnovasyon
2. Birlikte Çalışabilirlik
3. Güven ve Güvenlik
4. Hızlı ve Ultra Hızlı İnternet Erişimi
5. **Toplum İçin BT Kazanımları**
6. Sayısal okuryazarlık
7. BT Yeteneği
8. Sayısal Tek Pazar

⁷ <http://www.bilisimdergisi.org/s157/>

⁸ <http://dijitalturkiyeplatformu.wordpress.com/>

3.4. TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu

Koordinatör olarak **Prof. Dr. Türksel Kaya Bengşir**' in görev yaptığı "Toplum İçin BT Kazanımları Hedef Grubu" altında;

1. Akıllı Ulaşım Sistemleri
2. Sağlık Bilişimi
- 3. Çevre**
4. E – Devlet ve E-Yönetişim
5. Akıllı Kentler
6. Enerji Verimliliği
7. Kültür ve Sanatta Bilişim şeklinde toplam 7 adet "TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları" oluşturulmuştur.

Koordinatörlüğü Çevre Yüksek Mühendisi Özlem İritiş ve Elektrik Elektronik Mühendisi Ercan Kaptanoğlu tarafından yürütülen "TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu" nun sorumluluk alanı "[Digital Agenda for Europe](#)" kapsamında belirlenen [132 eylemden](#) 85 ve 86 numaralı eylemlerin izlenmesi olarak tespit edilmiştir.

Bunlar;

- **Eylem 85:** Çevresel Bilgiye Erişim Direktifinin Gözden Geçirilmesi [Action 85: Review the Public access to Environmental Information Directive](#)-
- Eylem 86: **Sınır Aşan e-Çevre Hizmetlerinin Uygulanması** [Action 86: Implement cross-border eEnvironment services](#):

4. TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu

4.1. Kuruluşu ve Üyeleri

28 - 29 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen [TBD 30. Ulusal Bilişim Kurultayında](#)⁹ "TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları" paneli yapılmış ve gruplar ve yapılacak çalışmalar hakkında ayrıntılı bilgiler sunulmuş ve panelin ardından "Grup Koordinatörleri" ile gruplara üye olmak isteyen uzmanların bir araya gelerek tanışmaları sağlanmıştır.

Başlangıçta "çevresel etki" olarak belirlenen grup adı bilahare daha geniş kapsama alanı nedeniyle "çevre" olarak değiştirilmiştir. Bunun ardından TBD' nin web sayfasında ilana çıkmış, Uzmanlık Gruplarında yer almak isteyenlerin başvuruları duyurulmuştur. Gelen başvurular ve şifahi olarak yapılan görüşmeler neticesinde "Çevre Uzmanlık Grubu" aşağıdaki şekilde belirlenmiştir. Bununla birlikte; tamamen gönüllülük esasına dayalı bu çalışma her zaman üyeliğe ve katkı vermeye açıktır.

⁹ <http://www.tbd.org.tr/bilisim2013/>

Tablo 1 TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu

Sıra No	Ad SoyadSoyadı	E-Posta	Kurumu İşyeri	Meslek/Ünvan	Uzmanlık Alanları
1	Ahmet Varır	ahmet.varir@gmail.com	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Ziraat Mühendisi/ Daire Başkanı	Atık Ve Atıksu Yönetimi, Çevresel Ölçüm, İzleme Ve Analizleri, Çevre Denetimi
2	Cem Tekin Yavuz	ct.yavuz@csb.gov.tr	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Çevre Mühendisi	İzleme Yazılımları, Sesli İletişim
3	Arzu Nuray	arzunuray@gmail.com	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Kimyager/Şb . Md. V.	Atık Yönetimi, Veritabanı Sistemleri, Çevre Teknolojileri, Çevre Mevzuatı ve Uygulamaları
4	Cem Yakar	cemajor6@yahoo.com	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	CBS Uzmanı	CBS, Veritabanı Sistemleri, Çevre Teknolojileri, Çevre Mevzuatı ve Uygulamaları, Malzeme Bilimi
5	Ece Erdamar	ece_erdamar@hotmail.com	ODTU	Çevre Mühendisi	Çevresel Etki Değerlendirme, Su arıtımı, Modelleme, Çevre Kirliliği önleme
6	Ercan Kaptanoğlu	ercankaptanoglu@ogm.gov.tr	Orman Genel Müdürlüğü	Elektrik Elektronik Mühendisi/Şube Müdürü	CBS, Bilişim Sistemleri
7	Etem Akgündüz	eakgunduz@gmail.com	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Daire Başkanı	Bilişim ve coğrafi bilgi sistemleri.
8	İskender Ermiş	iskender.ermis@gmail.com	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Programcı / Şb.Md.	Bilişim ve Çevre Uygulamaları
9	İsmail Belen	ismailbelen52@gmail.com	GÖNDER	Orman Yük Müh. Kamu Yönetimi Uzmanı	Bilişim+Çevre
10	Mehmet Seçilmiş	msecilmisnj@yahoo.com	TÜBİTAK	Uzman Araştırmacı	https://tr.linkedin.com/in/mehmetsecilmiss

11	Ozan Gürkan	ozan_gurgan@hotmail.com	Unicom	Ziraat Mühendisi	Toprak Bilimi ve Bitki Besleme, Tarımsal Danışmanlık, İş Sağlığı ve Güvenliği
12	Özlem İritaş	oiritas@gmail.com	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Çevre Yüksek Mühendisi/ Orman ve Su İşleri Uzmanı	Çevresel Etki Değerlendirmesi, Atık Gazlaştırma, koordinasyon
13	Tarcan Tunç Geçgil	tgecgil@ofisboy.com.tr	OFİSBOY Ltd.Şti.	İşletme	Bilişim+Çevre
14	Zuhal Mutlu	zuhalmutlu@yahoo.com	bağımsız	Fizik Mühendisi-ICT müh.	ICT(Information andcommunication, internet-haberleşme), çevre

4.2. Yapılan Toplantılar ve Faaliyetler

Grup Kuruluşu ve Üyelerinin belirlenmesinden sonra; Eylem 85 ve Eylem 86 için nelerin nasıl yapılacağı hususunu müzakere etmek üzere Hedef Koordinatörü **Prof. Dr. Türksel Kaya Bengshir** ile işbirliği halinde toplantılar yapılmış ve ilgili dokümanlar gözden geçirilmiştir.

4.2.1. Kasım 2013 Tarihli Toplantı

29 Kasım 2013 tarihinde Ulusal Bilişim Kurultayında düzenlenen ayrı bir oturumla uzmanlık grubu üyeleri, yöneticileri ve hedef koordinatörleri bir araya getirilmiş, Dijital Türkiye Platformu ve Sayısal Gündem Projesi anlatılmış, bundan sonraki çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir.

4.2.2. Aralık 2013 Tarihli Toplantı

Toplantı, TBD Sayısal Gündem 2020 Kamusal Alanda BT Kullanımı Grup Koordinatörleri arasında ve tanışma ve bilgilendirme aracılığı ile Prof. Dr. Türksel KAYA BENSĞİR başkanlığında, 31 Aralık 2013 tarihinde TBD Genel Merkezinde yapılmıştır. Toplantıya Kamu Hizmetleri grubundan Selçuk KAVAS, Kültür ve Sanatta Bilişim grubundan Erdal NANEÇİ, E-Devlet Uygulamalarının geliştirilmesi grubundan Atilla AYDIN, Çevresel Etki Grubundan Özlem İRİTAŞ ve İsmail BELEN katılım sağlamıştır.

Toplantıda Görüşülen Konular ve Alınan Kararlar

- Grup yöneticilerine “TBD Sayısal Gündem 2020 Kamusal Alanda BT Kullanımı” hedef alanı ile ilgili genel bilgilendirme yapıldı.
- Grup başkanlarından aşağıda listelenen beklentiler dile getirildi.
 - Çağrıya çıkılarak oluşturulan uzman listesinin grup yöneticileriyle paylaşılması öngörüldü.
 - Uzmanlık Grupları’ nın isimlerinin yeniden gözden geçirilerek grup üye listelerinin oluşturulması istendi.
 - Grubun uzmanlaşacağı alanı en iyi ifade edecek jenerik ismin belirlenmesi önerildi.
 - Uzmanlık Gruplarının uzmanlık alanına giren temel konu başlıkları ile AB Sayısal Ajanda’ sında yer alan temel görevlerin belirlenerek görev tanımlarının yapılması istendi.
 - Uzmanlık Grubu Üyelerinin :
 - Grup Yöneticisi (1)
 - Yönlendirici / Yazman (1)
 - Araştırmacı / Raportör (< 10)
 - Yasal Düzenleme Sorumlusu (1)
 - Üyeler olarak yapısının netleştirilmesi istendi.

2014 için Grupların Hedef ve çalışma programının taslak olarak oluşturularak buna göre ilk görevler ve yapılması gereken ilk çalışmaların belirlenmesi istendi.

4.2.3. Ocak 2014 Tarihli Toplantı

18 Ocak 2014 tarihinde yapılan toplantının tutanağı aşağıdaki gibidir.

Tutanak No:	001		
Tarihi:	18.01.2014	Saati: 10:00–13:30	
Toplantı Adı:	TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grup Yöneticileri Toplantısı		
Toplantı Konusu:	TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları’ nın oluşturulması, kısa dönem iş ve eylem planı, kurallar ve esasların görüşülmesi.		
Yeri:	Midas Otel Toplantı Salonu - Ankara		
Ünvanı	Adı Soyadı		
Başkan:	Turhan MENTEŞ	X	
Yazman / Moderatör	Ersin TAŞCI	X	

Adı Soyadı	Koordinasyon / Uzmanlık Grubu	Katıldı	Mazeretli
İlker Tabak	TBD MYK	X	
Erdem Lafcı	TBD Genç	X	
Prof. Dr. Nazife Baykal	Arge ve İnovasyon		X
Nurettin Aktepe	BT Teşviklerinin Geliştirilmesi ve Yatırım Havuzları	X	
Doç. Dr. Ebru Akçapınar	Bulut Bilişim		
M. Yaşar Saf	Büyük Veri	X	
Prof. Dr. Adil Denizli	Mikro ve Nano Teknolojiler		
Doç. Dr. Veysi İşler	Sayısal Oyun Endüstrisinin oluşturulması		X
Y.Doc.Dr Cengiz Acarturk	Yapay Zeka ve Robot Teknolojileri		
Devrim Demirel	Yeni Nesil Web Teknolojileri	X	
Dr. Aydın Kolat	Yerli Bilişim Endüstrisi	X	
Prof. Dr. Yiğit Gündüç	Yüksek performanslı BT merkezleri	X	
Hakan Demirtel	Birlikte Çalışabilirlik		X
Dr. Nusret Güçlü	BT Birlikte Çalışabilirlik	X	
Cahit İleri	BT Hizmet ve Ürün Satınalmaları	X	
Ertuğrul BOZA	BT Standartları		
Prof. Dr. Mustafa Alkan	Güven ve Güvenlik		X
	İletişim ve Bilgi Güvenliği Grubu		
Ali Yazıcı	Siber Milli Savunma		

Prof. Dr. Betül ULUKOL	Çevrim İçi Çocuk İstismarını Önleme		X
Çığır İLBAŞ	Siber Suçlarla Mücadele	X	
Mehmet Ali İNCEEFE	Çevrim İçi Hizmetlerde Öz Denetim	X	
Yücel Bağrıaçık	Hızlı ve Ultra Hızlı İnternet Erişimi	X	
Gökhan Erzurumluoğlu	İnternet Yönetişim Forumu	X	
Senai Istanbuluoğlu	Spektrum Yönetimi	X	
Mustafa Ünver	Ulusal Genişband Altyapısı		
Prof. Dr. Türksel Kaya Bensghir	Toplum için BT Kazanımları	X	
H. Cemal Tura	Akıllı Ulaşım Sistemleri	X	
Dr. Nihat Yurt	Sağlık Bilişimi		
Özlem İritaş	Çevresel Etki	X	
Selçuk Kavasoglu	E – Devlet Uygulamalarının Geliştirilmesi	X	
Dr. Suat Kasap	Enerji Verimliliği		X
Atilla Aydın	Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi		X
Erdal Naneci	Kültür ve Sanatta Bilişim	X	
	Mobil Teknolojilerden yararlanma		
Remime Koçoğlu	Sayısal okuryazarlık BT Yeteneği	X	
Dr. Yüksel Vardar	BT İşgücü ve İşgücünde BT Yeteneği	X	
Doç.Dr. Selçuk Özdemir	Çocuklar İçin Bilişim	X	
Mustafa Özhan Kalaç	Engelliler için bilişim		X
Ziya Karakaya	Sayısal okuryazarlık	X	
Prof. Dr. Mutlu Binark	Sosyal medya	X	

Yrd. Doç. Dr. Muammer Ketizmen	Sayısal Tek Pazar		
Behçet Envarlı	Açık Veri		
	E – imza düzenlemelerinin iyileştirilmesi		
	E – Ticaretin Geliştirilmesi		
Şadi Özdemir	Lisans ve Fikri Mülkiyet Hakları		
	Sayısal Tek Pazar		
	Tüketici Hakları		
Toplam		26	8

1. Gündemde Görüşülen Konular ve Alınan Kararlar:

1.1. Toplantının açılışını yapan Sayın Turhan Menteş; TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları' nın oluşumunu gerekli kılan şartlar, ihtiyaçlar ve Türkiye' deki uzmanlık boşluğu hakkında bilgiler vererek; bu konuda Avrupa Birliği' nde yapılmata olan çalışmalar hakkında bilgi vermiştir. AB Digital Agenda' sındaki temel hedefler ve 132 aksiyon hakkında da genel bir sunum yapan Menteş, TBD' nin de üyesi olduğu Digital Türkiye Platformu bünyesinde oluşturulan 8 kişilik grup tarafından hazırlanan "Digital Gündem Uyum Projesi Taslak Raporu" hakkında da özet bilgi sunmuştur. Sayın Menteş ayrıca üyesi olduğumuz CEPIS tarafından yürütülen [CEPIS e-Competence Benchmark](#) hakkında da bilgi vermiş ve bu çalışmanın Türkiye sorumlusu olan derneğimizin bu konudaki çalışmaları hakkında özet bir bilgi sunmuştur.

SG 2020 Uzmanlık Grupları' nın çalışmalarının genel yol haritası ve TBD etkinliği kapsamındaki çalışmaları ile ilgili (TBD Yönetimi ve Hedef Koordinatörleri tarafından) öngörülen yöntem ve çalışmalar Sayın Menteş tarafından dile getirilmiş olup önemli başlıklar şöyledir :

- Gruplar bugünden başlayarak 2020 yılına kadar sürececek bir çalışma takvimine sahip olacaktır.

- Her uzmanlık grubunun (diğer gruplarla birlikte ya da tek başına) yılda en az iki etkinlik yapması öngörülmekte olup, grup çalışmalarına, gündeme, çalışmaların gerektirdiği gündem oluşum ihtiyaçlarına göre bu etkinliklerin sayısı artacaktır. Etkinliklerin yurtiçi / yurtdışı ve türü grupların çalışmalarının gerektirdiği şekilde gelişecek ve organize edilecektir.

- Uzmanlık Grupları çalışmalarından en hazırlıklı ve olgunlaşmış olanlarının konuları bu

seneki TBD Kamu – BİB / BİMY gündemine alınacaktır. Kasım ayında yapılan Ulusal Bilişim Kurultayı' nın ana tema ve gündem ve programı TBD SG2020 UG' nın çalışmalarından oluşturulacaktır.

- Avrupa Birliği Sayısal Gündemi' ne paralel bir Türkiye Sayısal gündemi izleme sürecinin oluşturulması ve scorboardlar oluşturulmasını öngörmekteyiz.

- Grup üyelerinin mümkün olduğunca ilgili konunun uzmanı olmasını arzu etmekle birlikte, süreçte üyelerin uzmanlıklarını geliştirmek ve yeni uzmanlar yetişmesini sağlamak gibi hedefimiz vardır.

- Özellikle her grupta genç (TBD Genç) bilişimcilerin olmasını arzu ediyoruz ve grup yöneticilerinin buna özen göstermesini bekliyoruz. Türkiye' nin geleceğini şekillendirme misyonumuzun yanı sıra geleceğin bilişimcilerinin de uzmanlıklarına katkı sağlamayı misyon olarak görüyoruz.

- Rutin Grup toplantılarının yapılması oluşturduğumuz kurumsal sosyal ağ ile ve telekonferans altyapımızla desteklenmekte olup, bu konuda TBD toplantı salonlarında toplantılar yapılabilecek (Zorunlu haller dışında toplantılar TBD' de yapılacaktır) ve Ankara dışındaki üyelerin toplantılara katılımı mümkün olacaktır. Yüz yüze toplantının sağlayacağı sinerji de önemsenmelidir.

- Toplantı tutanaklarının düzenli tutulması ve raporlamaların TBD raporlama standartlarında yapılması önemlidir.

Daha sonra Sayın Ersin Taşcı; TBD SG 2020 Uzmanlık Grupları' nın oluşumu sürecinde bugüne kadar yürütülmüş olan çalışmalar hakkında bilgi vermiştir. Hedef Koordinatörler Kurulu' nun yapmış olduğu toplantılarda alınan kararlar çerçevesinde; Grupların örgütsel yapısı(organlar, görevler), Lobi grubu, medya ve iletişim stratejisi grubu ve profesyonel sekreteryaya hizmetleri hakkında öngörülen çalışma şekli hakkında bilgi verilmiştir. Yine Hedef Koordinatörleri tarafından alınan karar çerçevesinde Şubat ayı içerisinde UDHB, AB ve Kalkınma Bakanları ile birer görüşme yapılarak brifing sunulması ve İstanbul' da sektörün büyük firmaları ile tanıtım toplantısı yapılacağı hakkında bilgi sunulmuştur.

Uzmanlık Grupları' nın çalışmalarında kullanılacak olan kurumsal sosyal ağ altyapısı (www.copub.com) hakkında bilgi veren Sayın Devrim Demirel; grup içi çalışmalar, toplantılar, çevrimiçi sohbet, raporlama, arşivleme gibi imkanlar hakkında kısaca sistemi tanıtmış, ihtiyaçlar çerçevesinde geliştirilmeye devam eden sistemin bir hafta içinde devreye alınabileceğini bildirmiştir.

Dijital Türkiye Platformu' nun oluşturduğu uzmanlar komitesinde de çalışma yürüten Sayın Aydın Kolat, komite tarafından taslak olarak hazırlanan "Digital Gündem Uyum Projesi Taslak Raporu" nun oluşum süreçleri ve temaslar hakkında bilgi vermiştir.

1.2. Toplantının 2. Bölümünde serbest istişare ortamında fikir ve görüş alışverişleri yapılmış olup ortaya çıkan ve genel kabul gören düşünce ve öneriler şunlardır :

- Uzmanlık Gruplarına konusunda uzman kişilerin dahil edilmesi sağlanmalıdır. (HK :Hedef Koordinatörü – UGY : Uzmanlık Grubu Yöneticisi)

- AB Digital Agenda’ sında yer alan aksiyonlar paralel şekilde Türkiye için de izlenmeli ve ölçümlenmelidir. Her aksiyon için skorboard oluşturulmalıdır. (TBD – HK – UGY)
- Kalkınma Bakanlığı’ nın 86 eyleminin incelenerek çalışmalarımızla ilgili olanların belirlenmesi ve grupların görev kapsamı içerisine dahil edilmesinin sağlanması. (UGY)
- Uzmanlık Grupları’ nın kendi uzmanlık alanı konularını ve çerçevesini belirlemesi ve yazılı hale getirmesi gerekmektedir. Bu konuda AB Digital Agenda’ dında yer alan 132 Aksiyon incelenerek ilgili aksiyonlar da çalışmalarda içselleştirilmelidir. (UGY)
- Her bir grubun misyonunun ve hedeflerinin çok net bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir. (HK – UGY)
- Grupların çalışma biçimleri ve temel kurallar belirlenmelidir (Yönerge). (Ersin Taşçı – İlker Tabak – HK – UGY)
- Her uzmanlık grubunun içerisinde sektörden ve devletten mutlaka ilgili kişilerin olması sağlanmalıdır. (UGY)
- Her grup uzmanlık konuları ile ilgili Türkiye için mevcut durum analizi, hali hazır yasal düzenlemeler, konuların Devlet – Özel Sektör – Üniversiteler’ deki ilgili ve muhataplarının (kişi, kurum örgüt) belirlenmesini yapmalıdır. (UGY)
- AB Digital Agenda’ sında yer alan “AB Bilgi Ekonomisi’ ni Yaratma” hedefine benzer bir şekilde Türkiye için de somut bir hedef ortaya konmalı ve çalışmalar bu hedef çevresinde geliştirilmelidir. (TBD – HK – UGY)
- Çalışmalarımızla Bilgi Toplumu olma yolunda Türkiye’ nin dönüşümünü konuşup, gelecek adımlarına girdileri oluşturmamız gerekir. (TBD – HK – UGY)
- Çalışmaların kamu otoriteleri tarafından desteklenmesini sağlamalı, kamu kaynaklarından finansman yaratılmasının yolları araştırılmalıdır. (TBD – HK)
- Hedef Koordinatörleri, UG Yöneticileri gibi görevlerin tanımları ve sorumlulukları belirlenmeli, çalışmaların somut ve ölçülebilir olmasını sağlayacak yöntemler geliştirilmelidir (Yönerge). (Ersin Taşçı – İlker Tabak – HK – UGY)
- Grup yöneticilerinin AB Digital Agenda’ sında yer alan ilgili aksiyonları çok iyi öğrenip içselleştirmeleri gerekir. (UGY)
- Toplantılara tüm katılımcıların hazırlıklı olarak gelmeleri önerilir.
- Gruplarda yönetim süreçleri, görevler ve rollerle ilgili olarak esas olan yönetim süreçlerinde çok fazla değişikliğe gidilmemesi olmakla birlikte, grup dinamiği ve çalışma şevkini arttırıcı, sürdürülebilirliği sağlayıcı değişimlerin de olmasının sağlanması gerekir. (Yönerge). (Ersin Taşçı – İlker Tabak – HK – UGY)
- CoPub.com altyapısının 1 hafta içinde hazır hale getirilerek üyelerin sisteme üyeliği ve grupların oluşturulması çalışmasının başlatılması. (Ersin Taşçı – Devrim Demirel) Ancak grup çalışmalarının sadece Kurumsal sosyal ağ üzerinden yapılacak çalışmalarla sınırlı kalmadan yürütülmesi kararlaştırılmıştır.

- CoPub.com ' da Grup yönetileri ve hedef koordinatörlerinin bilgi alışveriş yapacakları grupların da oluşturulması yararlı olur. (Ersin Taşcı – Devrim Demirel)

Yukarıda konuşulan konular ve alınan kararlar çerçevesinde çalışmaların yürütülmesi, Uzmanlık Grubu Yöneticilerinin grupları ile ilk yüzyüze toplantılarına başlayarak kısa vadeli görevleri gerçekleştirmeleri kararlaştırılmıştır.

4.2.4. Mayıs 2014 Tarihli Toplantı

TBD SG2020 Uzmanlık Grupları Koordinasyon Toplantısı TBD MYK Üyeleri, SG Hedef Koordinatörleri, Uzmanlık Grubu Yöneticileri, Türkiye Bilişim Kurultayı & CITEK Ankara Bilişim Fuarı EYK Üyeleri ve GL Events yetkililerinin katılımı ile 10 Mayıs 2014 Cumartesi günü Ankara ATO Congressium' da gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda yapılan bilgilendirme, sunum ve katılımcıların değerlendirmeleri sonucunda aşağıdaki kararlar alınmıştır.

- 18 Ocak 2014 tarihli toplantıda verilen iş ve zaman planına göre çalışmaların başlatılarak, titizlikle yürütülmesi. [Not : iş planındaki 2. maddenin gereği Hedef Koordinatörleri tarafından 15 - 25 Mayıs tarihleri arasında toplantı organize edilecektir.] (Ersin Taşcı, Hedef Koordinatörleri, Uzmanlık Grubu Yöneticileri).
- Çalışmaların yürütülmesi için Toplantı, Mail Grupları ve CoPUB ortamlarının aktif olarak kullanılması. (Hedef Koordinatörleri, Uzmanlık Grubu Yöneticileri)
- Uzmanlık Konularında alanında uzman kişilerin çalışmalara farkındalıklarının sağlanması, davet edilmesi ve katılımlarının sağlanması. (Hedef Koordinatörleri, Uzmanlık Grubu Yöneticileri)
- Çalışmalar sonucunda oluşturulacak olan " Mevcut Durum Tespit" raporlarının tek formatta olması için rapor formatının hazırlanması. (Koray Özer)
- Kurultay ve Fuara Bakanlıkların doğrudan desteğinin sağlanmasının yararlı olacağı.
- TBD Sayısal Gündem 2020 çalışmalarının bir web sitesinin hazırlanmasının yararlı olacağı. (TBD MYK)

konularında görüş birliğine varılmıştır.

4.2.5. Haziran 2014 Tarihli Toplantı

2 Haziran 2014 tarihinde Toplum İçin BT Kazanımları Hedef Çalışma Grubu'nun kendi içinde yaptığı toplantıda; AB'nin doğası gereği bir birliğe yönelik eylem maddelerinin tamı tamına Türkiye Sayısal Gündemine alınmasının uygun olmayabileceği değerlendirilmiştir. DAE(Dijital Agenda for Europe)'yi referans alarak, ülkenin mevcut durumun değerlendirilerek önceliklendirme yapmak sureti ile buna uygun bir Sayısal Gündem oluşturulmasının doğru olacağı belirtilmiştir. Burada öne çıkan araştırma başlıkları arasında aşağıdaki maddeler sayılmıştır.

- Türkiye'nin, AB'ye nazaran hangi alanlarda olgunluğu var, hangi alanlarda zayıflıklar veya eksiklik var?
- AB uyum çerçevesinde, Sayısal Gündem'in (2 çalışma grubunun uzmanlık alanına giren) başlıklarında neler yapıldı? Öne geçen ve geride kalan alanlar nelerdir?
- Türkiye'nin AB dışında diğer ülkelerle ilişkilerimiz kapsamında sayısal gündemi etkileyebilecek hedefleri nelerdir? Bu kapsamda yapılan çalışmalar nelerdir?

Bu incelemeler kapsamında, 83 numaralı eylem istinaden, e-Kimlik'te şu an ne durumda olduğumuza yönelik bir çalışma yapılabileceği örneği verilmiştir. Buna ilaveten 2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi'nin ilgili eylemleri ile ilişki kurarak, bunun ilerleme durumu gibi mevcut durumu incelemesine katkı sağlanabileceği görüşülmüştür. 89. madde için regülatif düzenlemelerin mevcut durumunun tespit edilmesi görüşülmüştür.

Aynı toplantıda;

- KARAR 1. 504 sayılı Çalışma grubunun isminin "e-DEVLET / e-YÖNETİŞİM" olarak değiştirilmesine karar verilmiştir.
- KARAR 2. Kamu Hizmetlerinin Geliştirilmesi (506) grubunun ayrı bir grup olarak ele alınmamasına, yardımcı eylemler olan 109 ve 110 dahil ilgili başlıkların 504 sayılı grup altında değerlendirilmesine karar verilmiştir.

Grup Üyelerinden Beklentiler

- Grubun uzmanlık konularına giren konularda mevcut kurumsal ve/veya uygulamalar ile ilgili mevzuat kütüphanesinin oluşturulması.
- Çevre konusunda çalışan ve bilişim konularına biraz bulaşmış olan ve işlerinde kolaylaştırıcı yönünü kullanan kişilere ulaşarak uzmanlık grubumuza katılmalarını sağlama, mümkün olduğunca çok kişinin katkı vermesi,
- 06-09 Kasım 2014 tarihleri arasında "Sayısal Gündem 2020" ana temasıyla, Ankara Congressum'da düzenlenecek Bilişim 2014 TBD 31. Ulusal Bilişim Kurultayı'nda Türkiye'nin durumunu ortaya koyan bir rapor hazırlanması, bu raporda (formatı TBD MYK tarafından bildirilecek);
 - Türkiye'de, AB'ye nazaran hangi alanlarda olgunluğu var, hangi alanlarda zayıflıklar veya eksiklik var?
 - AB uyum çerçevesinde, Sayısal Gündem'in (çalışma grubunun uzmanlık alanına giren) başlıklarında neler yapıldı? Öne geçen ve geride kalan alanlar nelerdir?
 - Türkiye'nin AB dışında diğer ülkelerle ilişkilerimiz kapsamında sayısal gündemi etkileyebilecek hedefleri nelerdir? Bu kapsamda yapılan çalışmalar nelerdir? Gibi konulara yer verilmesi
- 2020 yılına kadar sürececek uzun soluklu süreçte, Türkiye'nin bizim uzmanlık alanımıza giren konularda göstereceği ilerlemenin, bir skora yapararak ortaya

konulması.

- Uzmanlık Grubu Üyelerinin:
 - ✓ Yönlendirici / Yazman (1)
 - ✓ Araştırmacı / Raportör (< 10)
 - ✓ Yasal Düzenleme Sorumlusu (1)
- Üyeler şeklinde bir görev dağılımına gitmesi istendi. Bu doğrultuda yönlendirici/yazman, raportör ve yasal düzenleme sorumlusu olarak çalışabilecek arkadaşlarımızın alabilecekleri görevi bildirmeleri ve bu görevleri alabilecek yeni grup üyelerine ulaşmaları sonuca ulaşabilmemiz açısından çok önemli.

Öte yandan TBD tarafından son toplantıda, mailiniz ekinde de göreceğiniz bir iş planı gösterildi ve buna göre aşağıdaki eylemleri Eylül başına kadar bitirmiş olmamız gerekiyor. Özellikle 1-2 nolu aksiyonlara hemen başlamamız gerekiyor. Rapor kısmını ise sanıyorum herkes kendi bölümünü yazmanımıza mail atarsa toparlayabiliriz.

Aksiyon 1 :Avrupa Birliği Digital Agenda' sında her grubun uzmanlık konularıyla eşleşen görevlerde halen yapılmakta olan çalışmaların araştırılarak mevcut gelişmelerin tespiti.
Aksiyon 2: Türkiye' de ilgili uzmanlık konusunda uzmanlaşmış kamu, özel sektör ve akademik şahısların belirlenerek uzmanlık gruplarında yer almalarının sağlanması ya da çalışmalara farkındalıklarının oluşturulması.
Aksiyon 3 : İlgili Uzmanlık konularında çalışma yapan / ilgili olan kamu kurumları, enstitüler ve özel sektör kuruluşlarından uzmanların, görevlilerin çalışmalara farkındalıklarının ve katılımlarının sağlanması
Aksiyon 4: İlgili Uzmanlık konularında Türkiye' deki mevcut durum, uygulamalar, mevzuatların rapor haline getirilmesi, mevcut durum özetlerinin çıkartılması.
Uzmanlık Gruplarının 4.,5.,6 gözden geçirme, değerlendirme ve aksiyonların ilerletilmesi toplantısı.

Belirlenen Okuma Listesi

- Türkiye Dijital Platformu tarafından hazırlanan "Türkiye Dijital Platformu - Avrupa Dijital Gündemine Uyum Projesi Ön Rapor, Aralık 2013"
- Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan "Kalkınma B. - Avrupa Birliğinin Bilgi Toplumu Politikaları ve Avrupa için Sayısal Gündem Girişimi, 2011"
- AB tarafından yayınlanan "EU - Digital Agenda Europe - SCOREBOARD 2013" ve "EU - Overview of progress on the 101 Digital Agenda actions June 2013" raporları
- AB'nin sistemli bir şekilde çalışmaları takip ettiği [internet sitesinden http://ec.europa.eu/digital-agenda/](http://ec.europa.eu/digital-agenda/) adresli web sayfası

4.2.6. Temmuz 2014 Tarihli Toplantı

8 Temmuz 2014 tarihinde yapılan toplantının tutanağı aşağıda sunulmuştur.

Tutanak No:	Çevre-001		
Tarihi:	08.07.2014	Saati: 12:00–14:00	
Toplantı Adı:	TBD Sayısal Gündem 2020 Kamusal Alanda BT Kullanımı Çevresel Etki Grubu Toplantısı		
Toplantı Konusu:	TBD Sayısal Gündem 2020 Kamusal Alanda BT Kullanımı Çevresel Etki Grubu üyeleri ile Tanışma ve Bilgilendirme		
Yeri:	Congressium		
Ünvanı	Adı Soyadı		
Grup Koordinatörü	Özlem İRİTAŞ		

Adı Soyadı	Kurumu	Katıldı	Mazeretli
Özlem İRİTAŞ	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	X	
Ercan KAPTANOĞLU	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	X	
Zuhal Mutlu	Bağımsız	X	
Mehmet Seçilmiş	TUBİTAK	X	
İskender ERMİŞ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	X	
Toplam		5	

1. Gündemde Görüşülen Konular ve Alınan Kararlar:

1.1. Grupla tanışma yapıldı. Özlem İRİTAŞ'ın mazereti nedeniyle, grup koordinatörlüğünün Sn. Ercan KAPTANOĞLU ile müştereken yürütüleceği üyelerimize daha önce de mail atıldığı gibi, söylendi.

1.2. Grup üyelerine “ Avrupa Digital Agenda 21, TBD Sayısal Gündem 2020 Kamusal Alanda BT Kullanımı hedef alanı ve Çevre hedefi altında yer alan eylemler hakkında” genel bilgilendirme yapıldı.

1.3. Şimdiye kadar proje kapsamında yapılan çalışmalar ve bundan sonra beklenenler hakkında bilgi verildi.

1.4. TBD Bilişim Kurultayından bahsedilerek, 10 Mayıs 2014 tarihinde yapılan grup koordinatörleri toplantısında belirtilen görevler okundu. Bu kapsamda hazırlanması gereken ve raporu belirlenmiş olan rapora katkılarımızın ne şekilde olacağı konusu

tartışmaya açıldı. Katılımcıların hepsi, kurultaya az vakit kalması nedeniyle, raporda yeni eylemler üretmek yerine, AB Digital Agenda'da yer alan 85 ve 86 nolu eylemler hakkında ülkemizin durumu ve yapılması gerekenler konularına değinmenin yeterli olacağı konusunda fikir birliğine vardı. Çevre çok kapsamlı ve geniş bir konu olduğundan, rapordan sonraki dönemde Sayısal Gündem 21 hedeflerine nasıl ulaşılabileceğine ilişkin ülkemiz özelindeki eylemlere karar verilmesinin daha sağlıklı olacağı düşünüldü. Zuhul Hanım, konunun bir rapor çıkarılıp unutulmaması için mutlaka vizyonunun doğru çizilmesi gerektiğini kaydetti.

Bunun üzerine grup üyelerinden, (18 Temmuz tarihine kadar) bundan sonra çalışmalarda "çevre" başlığı altında neler yapılmalı, nasıl bir yol/yöntem izlenmeli gibi konularda önerilerinin yazılı olarak mail atmaları istendi.

1.5. Grubun adının "Çevresel Etki" olamayacağı, bunun yerine daha üst bir başlık olan "**Çevre**" nin gelmesinin daha uygun olacağı kararlaştırıldı.

1.6. Grup başkanlarından aşağıda listelenen beklentiler dile getirildi.

Uzmanlık Grubu Üyelerinin :

- Grup Yöneticisi (1)
- Yönlendirici / Yazman (1)
- Araştırmacı / Raportör (< 10)
- Yasal Düzenleme Sorumlusu (1)
- Üyeler.

Olarak yapısının netleştirilmesi konusu gündeme getirildi. Herhangi bir pozisyon için gönüllü olan olmadı.

Yasal Mevzuat kısmını yazmak üzere bir hukukçu yada eylem konularıyla ilgili, Çevre Bakanlığı'nda ilgili birim ile görüşülmesi, Bu raporu oluşturduktan sonra yeni eylemler belirlemenin uygun olacağı düşünüldü.

1.6.1. Katılımcılardan, konuyla ilgili tanıdıkları uzmanları gruba dahil etmeleri, kurultayda yapılabilecek etkinlikler, davet edilebilecek uzmanlar vb neler düşünülebileceği konusunda fikir üretmeleri konusu aktarıldı.

1.6.2. Bayram ve tatil dönemi dolayısı ile toplantıdan çok mail yoluyla haberleşilmesine karar verildi. **Özellikle bundan sonraki dönemde takip edilecek vizyona ve izlenecek yönetime yönelik önerilerin mail olarak gönderilmesi rica edildi.**

5. Yapılan Değerlendirmeler ve Üretilen Raporlar

5.1. Avrupa Birliği Eylem Planının Değerlendirilmesi

Daha önceki bölümlerde değinildiği gibi, Avrupa Birliği 2011 yılında başlattığı "[Digital Agenda for Europe](#)" programı ile 2020' ye kadar [yedi ana başlık](#) altında yürütülecek bir dizi eylem

planı oluşturmuş olup, [Dijital Türkiye Platformu](#) da çalışmalarını [Digital Agenda for Europe](#) ile uyumlu şekilde yürütmeyi hedeflemiştir.

Bu amaçla öncelikle [Digital Agenda for Europe](#) de yer alan konuyla ilgili hususlar geniş bir perspektiften incelenmiş, ardından 85 ve 86 Numaralı eylem planları gözden geçirilmiş ve nihayetinde Uzmanlık Grubu Üyelerinin görüşleri, bilgi ve birikimleri çerçevesinde Türkiye zaviyesinden konu irdelenmiştir.

1. [Pillar I: Digital Single Market](#)-Dağınık dijital pazarlar yerine “Tek Pazar”
2. [Pillar II: Interoperability & Standards](#)-Birlikte işlerlik yokluğunu önlemek için “Standartlar Oluşturma”
3. [Pillar III: Trust & Security](#)-Siber suçlar, ağlara güvensizliğe karşı “Ağ ve Bilgi Güvenliği Politikası”
4. [Pillar IV: Fast and ultra-fast Internet access](#)-Yavaş network açılımı, yatırım eksikliği gibi sorunları çözmek üzere “Hızlı İnternet Erişimi”
5. [Pillar V: Research and innovation](#)-Yetersiz Ar-Ge ve inovasyon girişimlerinin eksikliğini gidermek üzere “Ar-Ge ve İnovasyon Teşviki”
6. [Pillar VI: Enhancing digital literacy, skills and inclusion](#)-Dijital okur/yazarlık ve beceri düzeyini artırmak için “Eğitim ve Herkese İnternete Erişim Olanakları”
7. [Pillar VII: ICT-enabled benefits for EU society](#)-Toplumsal sorunlara eğilmek için “Spesifik BİT Çözümleri”.

Görüşmeler çerçevesinde öncelikle olarak [web sayfasında](#)¹⁰ yer alan şekliyle birebir çevrilmesi istendiğinden bu talep yerine getirilmiştir.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/our-goals/pillar-vii-ict-enabled-benefits-eu-society>

Resim 1 Pillar VII

Pillar VII: ICT-enabled benefits for EU society-Toplumsal sorunlara eğilmek için “Spesifik BİT Çözümleri” başlığı altında yer alan hususlar şunlardır:

Tablo 2 Pillar VII Ana Giriş

İngilizcesi	Türkçesi
<p>Digital technologies have enormous potential to benefit our everyday lives and tackle social challenges. The Digital Agenda focuses on ICTs capability to reduce energy consumption, support ageing citizens' lives, revolutionises health services and deliver better public services. ICTs can also drive forward the digitisation of Europe's cultural heritage providing online access for all. (ICT-enabled benefits analysis and data)</p>	<p>Dijital teknolojiler günlük hayatımızı kolaylaştırmada ve sosyal zorluklarla başa çıkma konusunda muazzam bir potansiyele sahiptir. Dijital Ajanda, enerji tüketimini azaltmak, yaşlı vatandaşların yaşamını desteklemek, sağlık hizmetlerinde köklü değişimler yapmak ve daha iyi bir kamu hizmeti sunmak üzere Bilgi ve İletişim teknolojileri imkanları (ICT) üzerine odaklanmıştır. ICT aynı zamanda Avrupa'nın kültürel mirasına herkesin online ulaşımını sağlayarak bu mirasın sayısallaştırılmasını destekleyebilir.</p>

Bu bölüm altında 69-111 arasında yer alan toplam [31 Eylem](#)¹¹ bulunmakta olup, Çevre Uzmanlık Grubu görev alanına 85 ve 86 Numaralı Eylemler girmektedir.

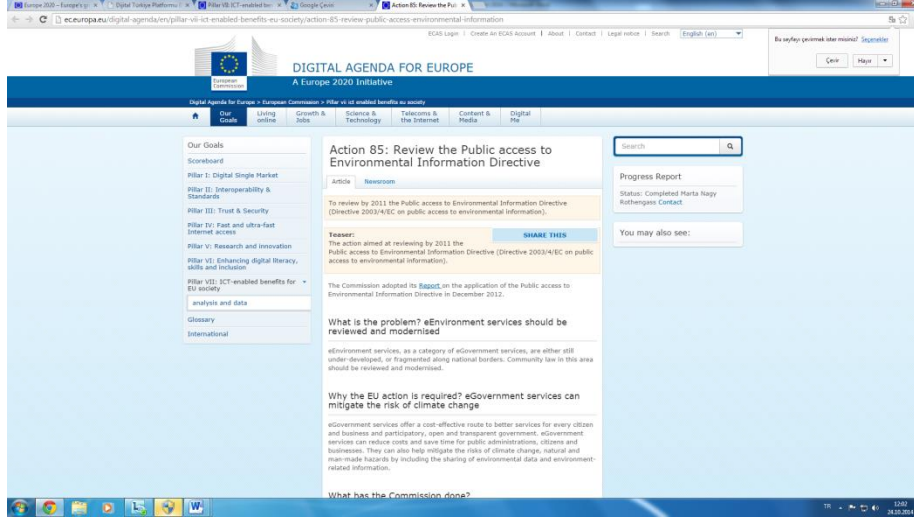
- **Eylem 85:** Çevresel Bilgiye Erişim Direktifinin Gözden Geçirilmesi [Action 85: Review the Public access to Environmental Information Directive-](#)

¹¹ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/our-goals/pillar-vii-ict-enabled-benefits-eu-society#Our Actions>

- **Eylem 86:** Sınır Aşan e-Çevre Hizmetlerinin Uygulanması [Action 86: Implement cross-border eEnvironment services](#)

5.2. Eylem 85: Çevresel Bilgiye Erişim Direktifinin gözden geçirilmesi

“**Eylem 85:** Çevresel Bilgiye Erişim Direktifinin Gözden Geçirilmesi [Action 85: Review the Public access to Environmental Information Directive](#)”

Resim 2 Action 85 Resmi Web Sayfası

Uzmanlık Grubu tarafından bu 85 Nolu Eylem Türkçeye tercüme edilmiş olup, aşağıda verilmiştir.

Tablo 3 Action 85: 2011’e kadar 2003/4 Sayılı AB Direktifinin Gözden Geçirilmesi.

İngilizce	Türkçe
<p>To review by 2011 the Public access to Environmental Information Directive (Directive 2003/4/EC on public access to environmental information).</p> <p>The action aimed at reviewing by 2011 the Public access to Environmental Information Directive (Directive 2003/4/EC on public access to environmental information). The Commission adopted its Report on the application of the Public access to Environmental Information Directive in December 2012.</p> <p>What is the problem? eEnvironment services should be reviewed and</p>	<p>2011’e kadar Halkın Çevresel Bilgiye Erişimi Direktifinin (Directive 2003/4) gözden geçirilmesi.</p> <p>Eylem, 2011’e kadar Halkın Çevresel Bilgiye Erişimi Direktifinin (Directive 2003/4) gözden geçirilmesini amaçlamaktadır. Komisyon, 2012 Aralık ayında, Halkın Çevresel Bilgiye Erişiminin uygulaması hakkındaki raporu¹² kabul etmiştir.</p> <p>Sorun nedir? eÇevre servisleri gözden geçirilmeli ve modernize edilmelidir e-Devlet hizmetlerinin bir kategorisi olarak e-çevre hizmetleri, hala az gelişmiş yada</p>

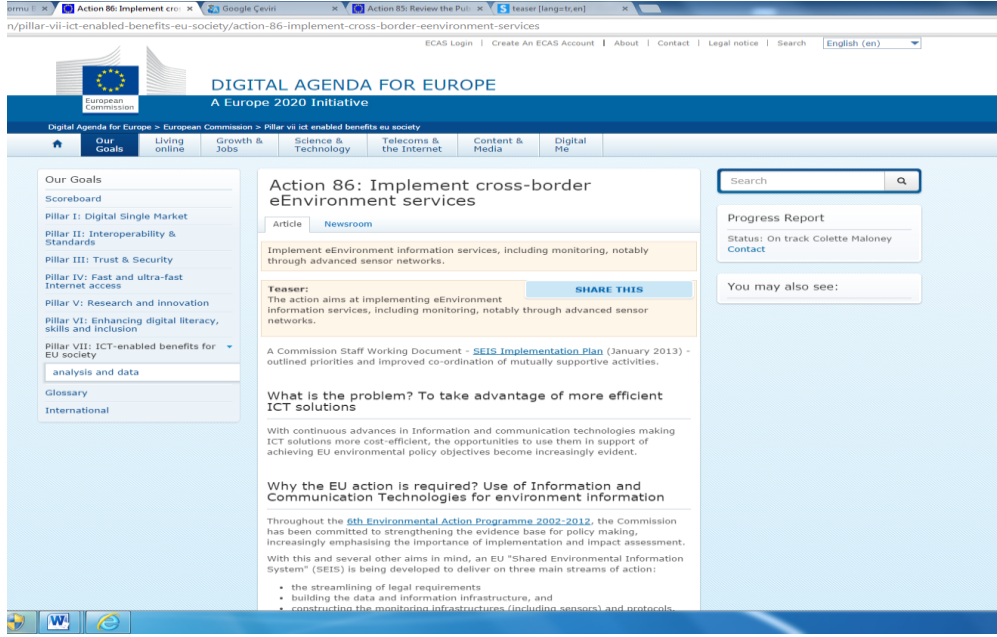
¹² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0774:FIN:EN:PDF>

<p>modernised</p> <p>eEnvironment services, as a category of eGovernment services, are either still under-developed, or fragmented along national borders. Community law in this area should be reviewed and modernised.</p> <p>Why the EU action is required? eGovernment services can mitigate the risk of climate change</p> <p>eGovernment services offer a cost-effective route to better services for every citizen and business and participatory, open and transparent government. eGovernment services can reduce costs and save time for public administrations, citizens and businesses. They can also help mitigate the risks of climate change, natural and man-made hazards by including the sharing of environmental data and environment-related information.</p> <p>What has the Commission done?</p> <p>The Commission published a Report on the application of the Directive on public access to environmental information to the European Parliament and to the Council based on an analysis of national reports established by Member States.</p>	<p>ulusal sınırlar boyunca parçalanmış durumdadır. Bu alanda, birlik yasası gözden geçirilmeli ve modernize edilmelidir.</p> <p>Neden AB eylemine gerek duyuldu? E-Devlet hizmetleri iklim değişikliğinin risklerini azaltabilir.</p> <p>e-Devlet hizmetleri, her vatandaş ve iş kolu için daha iyi hizmetlerin verilmesi ve katılımcı, açık ve şeffaf devlet için uygun maliyetli bir yol sağlar. e-Devlet hizmetleri maliyetleri azaltabilir ve kamu yönetimleri, vatandaşlar ve iş dünyası için zamandan tasarruf sağlar. Aynı zamanda çevresel verilerin ve çevreye ilişkin bilgilerin paylaşımını kapsayarak iklim değişikliğinin risklerinin, doğal ve insan kaynaklı tehlikelerin azaltılmasına yardımcı olabilir.</p> <p>Komisyon ne yaptı?</p> <p>Komisyon, Halkın çevresel bilgiye erişimi Direktifinin uygulanması konusunda, üye ülkeler tarafından resmi olarak verilen ulusal raporların bir analizine dayanan bir raporu¹³ Avrupa Parlamentosuna ve Konseye yayımladı.</p>
---	---

5.3 Eylem 86: Sınır ötesi e-Çevre Hizmetlerinin Sağlanması

Eylem 86: Sınır Aşan e-Çevre Hizmetlerinin Uygulanması [Action 86: Implement cross-border eEnvironment services](#)

¹³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0774:FIN:EN:PDF>

Resim 3: Action 86 Web Sayfası

Tablo 4 Eylem 86 İngilizce-Türkçe

English	Türkçe
<p>Action 86: Implement cross-border eEnvironment services Implement eEnvironment information services, including monitoring, notably through advanced sensor networks.</p> <p>The action aims at implementing eEnvironment information services, including monitoring, notably through advanced sensor networks. A Commission Staff Working Document - SEIS Implementation Plan¹⁴ (January 2013) - outlined priorities and improved co-ordination of mutually supportive activities.</p> <p>What is the problem? To take advantage of more efficient ICT solutions With continuous advances in Information and communication technologies making ICT solutions more cost-efficient, the opportunities to use them in support of achieving EU environmental policy</p>	<p>Eylem 86: Sınır Aşan e-Çevre Hizmetlerinin Uygulanması Eylem, özellikle gelişmiş sensör ağı yoluyla izlemeyi içeren, e-Çevre bilgi hizmetlerinin sağlanmasını hedeflemektedir.</p> <p>Ocak 2013 tarihli, SEIS (Paylaşılmış Çevresel Bilgi Sistemi) Uygulama Planı Konulu bir Çalışma dokümanı¹⁴, öncelikleri ve karşılıklı destek verici eylemlerin gelişmiş koordinasyonunu ana hatlarıyla belirtmektedir.</p> <p>Sorun Nedir? ICT çözümlerinden daha verimli bir şekilde faydalanmak Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki sürekli gelişmeler ICT çözümlerini daha uygun maliyetli hale getirmekte, AB çevre politikası hedeflerine ulaşmayı destekleme konusunda ICT teknolojilerini kullanma imkânları, giderek belirgin hale gelmektedir.</p> <p>Neden AB eylemine gerek duyuldu? Çevre Bilgisi için Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin</p>

¹⁴ <http://www.geospatialworldforum.org/2013/presentation/Stefan%20Jensen.pdf>

objectives become increasingly evident.

Why the EU action is required? Use of Information and Communication Technologies for environment information

Throughout the [6th Environmental Action Programme 2002-2012](#), the Commission has been committed to strengthening the evidence base for policy making, increasingly emphasising the importance of implementation and impact assessment.

With this and several other aims in mind, an EU "Shared Environmental Information System" (SEIS) is being developed to deliver on three main streams of action:

the streamlining of legal requirements building the data and information infrastructure, and constructing the monitoring infrastructures (including sensors) and protocols.

What has the Commission done so far?

A SEIS Implementation Plan outlined the priorities and improved co-ordination and planning of mutually supportive activities.

Adopted a [Communication](#) to the European Parliament and to the Council on the review of the Directive on the public access to environmental information.

What will the Commission do next?

By the end of 2016:

eGovernment 'eEnvironment' services will be available and inter-operable across administrative and jurisdictional boundaries, and by 2020 the quality and availability of data will be sufficient to support EU policy objectives related to the environment achieved at pan-European level.

Kullanılması

Komasyon 6. Çevre Eylem Programı 2002-2012 boyunca, uygulama ve etki değerlendirmenin önemini artan şekilde vurgulayarak politika yapma için kanıta dayallığı güçlendirme konusunu işlemektedir.

Bu ve başka birkaç amacı göz önünde bulundurarak, eylemin 3 ana başlığını yerine getirmek üzere bir AB Paylaşılmış Çevresel Bilgi Sistemi (SEIS) geliştirilmektedir:

Yasal gerekliliklerin kolaylaştırılması,

Veri ve bilgi altyapısının kurulması ve

izleme altyapılarının (sensörler içeren) ve protokollerin düzenlenmesi

Komasyon bugüne kadar ne yaptı?

Bir SEIS (Paylaşılmış Çevresel Bilgi Sistemi) Uygulama Planı öncelikleri ve karşılıklı destek verici eylemlerin gelişmiş koordinasyonunu ana hatlarıyla belirledi.

Halkın çevresel Bilgiye Erişimi Direktifinin gözden geçirilmesi konusunda Avrupa Parlamentosu ve Konseyle bir iletişim benimsendi.

Komasyon bundan sonra ne yapacak?

2016 yılı sonuna kadar:

e-devlet 'e-çevre' hizmetleri kullanılabilir ve yönetim ve temsil yetkisi sınırları boyunca birlikte çalışabilir durumda olacak ve 2020'ye kadar verilerin kalitesi ve kullanılabilirliği, Avrupa Birliği'nin pan-Avrupa seviyesinde elde edilen çevre ile ilgili politika hedeflerini sağlamak için yeterli olacaktır.

5.3. AB' nin Eylem 85 ve 86 Konusundaki Durumu

[https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-](https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/pillar7_101_dae_actions_0.pdf)

[agenda/files/pillar7_101_dae_actions_0.pdf](https://ec.europa.eu/digital-agenda/files/pillar7_101_dae_actions_0.pdf) kısayolundan ulaşılabilen belgeden de görülebileceği üzere, 085 Review the Public access to Environmental Information Directive eylemi AB’de de gecikmiş görünmekte, 086 Implement cross-border eEnvironment services eylemi için 2012 yılında SEIS uygulama planının¹⁵ öngörüldüğünden bahsedilmektedir.

85 Nolu Eylemin Dayandığı Direktifin¹⁶ Uygulanması Konusunda Toplumun Katılımına AB’nin Bakışı

¹⁷AB 6. Çevre Eylem Planı ortak sorumluluk; yani, çevre politikaları ve hukukunu geliştirmek ve uygulamak ve sonuçta da sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak amacıyla, tüm ilgili grupların işbirliği içerisinde çalışması ilkesine dayalıdır. Daha öncesinde, 5. Eylem Planı belgesinde ifade edildiği şekliyle: “Nihai amaç, ... bireylerin, şirketleri ve idari kurumların beklediği kısa vadeli fayda ile; toplumun genelinin uzun vadede ele edeceği faydalar arasında bir denge kurmaktır”

Hükümetler ve yerel yönetimler, toplumun çevre korumada önemli bir rol oynamasını sağlayacak olan koşulları oluşturabilir. Bu kurumlar toplumun çevresel bilgiye erişimini sağlayabilir; farkındalık yaratmak için bilgilendirme kampanyaları yürütebilir; atıkların ayrılarak toplanması ve yeterli toplu taşıma gibi çevresel sorumluluğu teşvik edici hizmetler de sunabilir.

Çevre ve Tüketici sahalarında çalışan STKlar, ticaret birlikleri, sanayi birlikleri ve meslek kuruluşları da, toplumda farkındalık oluşturulması, mensuplarının beklentilerinin yansıtılması ve kamuoyunun harekete geçirilmesi konularında önemli roller oynayabilir.

Hukukun hayata geçirilmesi, bazen oluşturulmasından daha zordur. **Yaptırımın etkili olabilmesi için yeterli kaynağa sahip güçlü ve kararlı bir çevresel denetim sistemi ve ciddi ihlaller için cezai sorumluluk gerekmektedir.** Böyle bir yaptırımın etkin olabilmesi için, denetleyicilere hem genel anlamda, hem de çalıştıkları belli sınıai sektörlere ilişkin etkin eğitimler verilmesi gibi hazırlıklara bağlıdır. Denetleyiciler uygun ve yeterli izleme donanımına sahip olmalıdırlar. Bulguların toplanması ve adli işlemlerde sunulmasına yönelik etkin ve şeffaf protokoller ve kurallar belirlenmelidir. Yürütme işleminde bu tür kanıtların düzgün şekilde kabul edilmesi için uygun süreç değerlendirmeleriyle ilgili hükümler bulunmalıdır.

¹⁵ <http://www.geospatialworldforum.org/2013/presentation/Stefan%20Jensen.pdf>

¹⁶ Çevresel Bilgiye Halkın Erişimi ve İptal Edilen 90/313/EEC Sayılı Konsey Direktifi Hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konseyi’nin 2003/4/EC Sayılı ve 28 Ocak 2003 Tarihli Direktif

¹⁷ http://www.rec.org.tr/110225DC-43C8-4E5C-B647-D0AB4E470135/FinalDownload/DownloadId-AED78181A3C76A185036D0AB6884E4E7/110225DC-43C8-4E5C-B647-D0AB4E470135/dyn_files/20/4136-eucevremevzuat.pdf -EC Türkiye AB Çevre Müktesebatı, 2010

Bu nedenle, çevre müktesebatının uygulanmasını kolay ve uygun maliyetli bir şekilde izleyen ve kontrol edebilen düzenleyici sistemlerin hedeflendiği gibi işleminin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Hükümetler, giderek artan şekilde, hukuki uyumu artırmak amacıyla, ekonomik gereçler ve teşvikler de dahil olmak üzere, bir dizi politika gereğine, idari ve cezai yaptırım sistemlerine baş vurmaya başlamıştır.

Bu bağlamda, üçüncü şahıslara, çevre alanında faaliyet gösteren kamu kurumlarının kararlarına itiraz etme veya şeffaf ve açık karar vere süreçlerine katılma fırsatı sunan ulusal kurallar, çevresel uyumu sağlamanın yaşamsal unsurlarıdır. Aynı durum, bireylerin ve sivil toplum örgütlerinin, kendilerini ilgilendiren gerçekleşmiş veya gerçekleşebilecek olumsuz çevresel etkiler veya çevre yasa ihlalleri ile bağlantılı olarak harekete geçebilme olanağı sağlayan ulusal hukuki destek kurallarının varlığı konusunda da geçerlidir. Bu tür ulusal hukuki destek mekanizmaları, ilgili yasal süreçlere katılıma olanak vermelidir.

Avrupa Birliği, çevre yasalarına gönüllü uyumun gerçekleşmesini sağlamak amacıyla toplumun bilgiye erişimi, hükümetler arasında belge ve kaynak paylaşımı, sınıai işletmelerin oto-kontrolü gibi gereçlerin kullanımını teşvik etmesi ve kullanması konusunda faaldir. Söz konusu araçların etkinliği yeni Çevresel Bilgiye Erişim direktifi ile daha da artırılacaktır.

5.4. Skorlama Tablosunda Çevre Başlığının Durumu

Avrupa Dijital Gündemi, yıllık olarak bir [skor tablosu](#)¹⁸ ile kendi durumunu değerlendirmekte olup bu tabloda Türkiye'ye ait veriler de bulunmaktadır. 2014 yılı için 7. Pillar'a ait [skorlama](#)¹⁹ ilgili internet sitesinde verilmiştir. Türkiye'nin yer aldığı [tabloda](#)²⁰, 2014 yılı için çevre çalışma grubu sorumluluk alanı kapsamında kalan herhangi bir değerlendirme bulunmadığı görülmüştür.

5.4. Türkiye'de yapılan çalışmalardan örnekler

Türkiye için Kalkınma Bakanlığı, [Bilgi Toplumu Dairesi](#)²¹ bu konudaki sorumlu devlet kuruluşu olarak görev yapmakta olup, son yıllarda son derece önemli projelere sahiplik yaptığı ve mesafe kat edildiği değerlendirilmektedir.

Ülkemizde de AB'de olduğu gibi, bu iki başlıktaki eylemlerin daha çok, sınır aşan konuları ilgilendiren kısımları konusunda çok ilerleme kaydedilememiştir. 85 ve 86 nolu eylemler teknik olmaktan çok siyasi kararlar gerektirmektedir.

¹⁸ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/digital-agenda-scoreboard>

¹⁹ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/pillar-7-ict-enabled-benefits-eu-society>

²⁰ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/scoreboard-2014-country-factsheets-e-government>

²¹ <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/>

85 ve 86 nolu eylemlerin hukuki dayanağı olan Aarhus Sözleşmesi ve BM-AEK Sınır aşan Çerçevde ÇED Sözleşmesi (Espoo Sözleşmesi)'ne Ülkemiz henüz taraf değildir. Her iki Sözleşmeye dair uyum ve uygulama Avrupa Birliği'ne katılım ile başlayacaktır. Bunun yanı sıra; Türkiye, Avrupa Birliği'ne katılımı birlikte ÇED Direktifinin tam uygulanması hedefi doğrultusunda, Direktifi tam uyumlaştıran tüm mevzuat çalışmalarını AB'ye katılımı için belirlenecek tarihten iki yıl önce sonuçlandıracaktır. Buna mukabil, Espoo ve Aarhus Sözleşmelerine ilişkin uluslararası gelişmeler ve ilerlemeler Ülkemiz tarafından takip edilmekte ve çalışmalara katılım sağlanmaktadır.

Sınır aşan sular konusunda ülkelerin veri paylaşımı, özellikle sanayi kuruluşları ve enerji santrallerinden kaynaklanan hava kirliliği konusunda veri paylaşımı gibi konular, bir ülkenin diğer ülkelere, üst ölçekte ise küresel çevreye etkilerinin bildirimini gerektireceğinden, bu üst başlıklarda ICT teknolojilerinin geliştirilebilir olmasına rağmen, ilerleme kaydedilemeyeceği düşünülmektedir.

Türkiye Sayısal Çevre Gündeminde ülkemizin çevre konusunda ICT teknolojileri ve e-devlet uygulamaları ile günlük hayat ve iş dünyasında getirdiği kolaylıklara, mevcut çevresel bilgiye erişim kapasitesine yer verilmesinin, bu konuda yaşanan gelişmelerin bir skrolama çalışması da yapılarak takip edilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Çevre konusu, doğası gereği pek çok kurum, konu ve başlık ile birebir teması olan, çok taraflı ve çok detaylı bir çalışma alanıdır. Ülkemizde de çevre ile ilgili veriler sanayiden, konutlara ve tarım alanlarına kadar çok geniş bir alanda bulunmakta, geniş alanda bulunan bu veriler de yetki ve sorumluluklarına göre farklı pek çok kurumda tutularak çevresel bilgi haline getirilmektedir. Bu bilgiye ilgili tarafların ve halkın erişimi konusunda Bölüm 6. da ayrıntıları verilen mevzuat kapsamında uygulama yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra ilgili kurumlar, ellerinde bulunan bilgiler ve sundukları e-çevre hizmetleri ile yatırımcının, halkın ve kurum/kuruluşların ihtiyaçlarını, işlemlerini hızlı ve tek elden yapabilmeleri konusunda pek çok çalışma yürütmektedir.

Öte yandan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, özellikle üst ölçekli plan/program yapam tüm kurumları ilgilendirecek olan ve Haziran 2014'te başlatılan "Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği Uygulanması Projesi" 85 nolu eylem kapsamında önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

Aşağıda bazı kurumlar tarafından yapılan çalışmalara bazı örnekler verilmektedir.

5.4.1. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan projeler

Türkiye genelinde hava kalitesi 175 adet ölçüm istasyonunda ölçülmekte ve ölçüm sonuçları www.havaizleme.gov.tr web sitesinden 2009 yılından beri kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Hava Kalitesi ölçüm sonuçlarının günlük yaşamda kullanılabilirliğinin artırılması, kamuoyuna daha pratik ve anlaşılabilir bir şekilde sunulması amacıyla; Hava Kalitesi İndeksi de oluşturulmuştur. Ayrıca 4 adet LED ekranla (şimdilik), vatandaşlar görsel olarak bilgilendirilmektedir²². <http://www.csb.gov.tr/gm/ced/index.php?Sayfa=haberdetay&Id=14943>

PROJELER

PROJE 1: Bakanlıkça Uygulanan İdari Yaptırımların İzlenmesi Projesi

Projenin Amacı: Proje sonunda hayata geçirilecek sistem ile, 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında Bakanlık merkez ve taşra teşkilatındaki ve Bakanlık tarafından yetki devri yapılan kurum ve kuruluşlardaki denetim görevlileri tarafından yapılan tüm denetim süreçleri elektronik ortamda takip edilebilecektir.

Projenin İçeriği: Proje 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında denetim yapan Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile yetki devri yapılan kurum ve kuruluşların tüm denetim süreçlerini elektronik ortamda gerçekleştirecek şekilde tasarlanmıştır. Bu çerçevede; denetime hazırlık (planlama, programlama, veri ve bilgi toplama vb.) ile denetimi gerçekleştirme (denetim tutanağının, denetim raporunun ve idari yaptırım karar tutanağının hazırlanması) süreçlerin sistem üzerinden çevrimiçi gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca Kanun çerçevesinde şikâyetlerin iletilmesi ve ilgili birimlere yönlendirilmesi, denetim görevlilerine dair işlemler (eğitim, görev vs. ile kimlik basımı), yetki devri işlemlerinin takibi ile yapılan tüm işlere dair dinamik istatistik ve sorgulamaların da (ceza, denetim, tür, sektör, bölge vs.) gerçekleştirilmesini sağlayacak modüllerin hazırlanması teknik şartname ile istenmiştir.

Bu bağlamda proje teknik şartnamesinde aşağıdaki modüllerin hazırlanması öngörülmüştür:

1. Faaliyet/Tesis Bilgi Modülü
2. Denetim Mevzuat Tanımlama Modülü
3. Denetim Görevlisi Modülü
4. Planlama ve Risk Değerlendirme Modülü
5. Yetki Devri Modülü
6. Şikâyet Kabul ve Takip Modülü
7. Denetim Modülü
 - a. Çevre Denetimi Arayüzü (Birleşik, Hava, Su, ÇED İzleme Atık, Kıyı Tesisleri, Egzoz, İzin vb.)
 - b. PGD Arayüzü
 - c. SEVESO Denetimi Arayüzü
8. İstatistik ve İzleme (Sorgu) Modülü ile
9. İletişim Modülü

²² <http://www.csb.gov.tr/gm/ced/index.php?Sayfa=haberdetay&Id=14943>

PROJE 2: Mobil Atık Takip Sistemi (MoTAT) ve Kütle Denge Sistemleri (KDS) Bakım ve Entegrasyon Projesi

Projenin Amacı : Projede, 18.01.2013 tarih ve 28532 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ kapsamında atık taşıma sürecinin çevrimiçi olarak anlık izlenmesi sağlayacak mobil atık takip sisteminin (MoTAT) ve 29.04.2009 tarihli ve 27214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik kapsamında lisanslandırılan geri kazanım ve bertaraf tesislerince kullanılmakta olan Kütle Denge Sisteminin (KDS) bakım onarım ve entegrasyonunun sağlanması amaçlanmaktadır.

Proje Bileşenleri: Proje 2 bileşenden oluşmaktadır:

- 1- MoTAT bileşeni ile atığın oluşumundan taşınmasına ve geri kazanım/bertaraf işlemlerine kadarki sürecin (atık döngüsü) çevrimiçi sistemlerle etkin kontrolü, izlenmesi ve denetimi ile ülke geneli oluşan tehlikeli atıkların beyanının doğruluğu, taşıma güvenliği ve uygun geri kazanım/bertarafının çevrimiçi takip edilip uygunsuzlukların en kısa sürede tespitinin sağlanması amaçlanmaktadır.
- 2- KDS bileşeni ile çevre lisanslı geri kazanım ve bertaraf tesislerince hazırlanması gereken Kütle Denge Formlarının çevrimiçi doldurularak atık yönetim uygulamalarının izlenmesi, çevre lisansı almış firmaların etkin takibini sağlanması, atıklara ilişkin sorgulanabilir ve değerlendirilebilir geri kazanım ve bertaraf verisi elde edilmesi hedeflenmektedir.

Projenin Durumu: 20/12/2013 tarihinde kabul işlemleri tamamlanan projenin ocak ayı itibariyle gerçek sunucular üstünde test aşamalarına başlanmış ve başarıyla tamamlanmıştır. Sistemin ilk aşaması olan MoTAT’ın kullanıma açılabilmesi için Atık Takip Servis Sağlayıcılarının(ATSS) yetkilendirilmesi işlemlerinin gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda Çevre Yeterlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından “usul ve esas” hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

İkinci bölümünde yer alan Kütle Denge Sistemi uygulaması tamamlanmış olup, 26.06.2014 tarihinde Çevre Lisansı/GFB almış olan firmaların kullanıma açılmıştır. 27.06.2014 itibariyle 1454 firma sistemde aktive edilmiştir. Firmalarca öncelikle 2013 yılı kütle denge bilgisinin kayıt altına alınması beklenmektedir. Programın e-izin programı ile entegrasyon çalışmaları devam etmektedir.

PROJE 3: Tehlikeli Atık Beyan Sistemi Bakım Onarım Projesi

14.03.2005 tarihli ve 25755 sayılı Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği gereği her yıl Mart ayı sonuna kadar atık üreticileri tarafından web tabanlı program olan Tehlikeli Atıkların Beyan Sistemi (TABS) üzerinden doldurulması gereken çevrimiçi form ile tehlikeli atıkların beyan işlemleri gerçekleştirilmektedir. Yine aynı programda yer alan TABS İzleme ve Kontrol Modülü üzerinden de bu sistemi kullanarak beyan yapan tesislerin beyanlarındaki hata, kontrol ve düzeltmeler ile yıllık raporlama işlemleri hem Bakanlık merkez ilgili birimleri hem de İl Müdürlüklerince yapılabilmektedir. Söz konusu yazılımın sağlıklı bir şekilde çalışmasının devam edebilmesi ve gerekli güncellemelerin sağlanabilmesi için işletme, bakım, onarım

amacıyla “Tehlikeli Atık Beyan Sistemi Bakım Onarım Projesi” hazırlanmış ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne ihale işlemleri gerçekleştirilmiştir.

PROJE 4: Çevrimiçi Yeterlik ve Belgelendirme Analiz ve Pilot Uygulaması Projesi

Çevrimiçi Çevre Görevlisi Belgesi, Çevre Danışmanlık Firması ve Çevre Yönetim Birimi Yeterlik Belgesi, ÇED Yeterlik Belgesi, Doğrulayıcı Kuruluş Yeterlik Belgesi, Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yeterlik Belgesi, Atık Takip Servis Sağlayıcıları (ATSS) Yeterlik Belgesi ve Atık Takip Hizmet Sağlayıcıları (ATHS) Yeterlik Belgesi, Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarını Hazırlayacak Kurum/Kuruluşları Yeterlik Belgesi verilmesi konularında; yeterlik ve belgelendirme işlemlerine yönelik analiz çalışması yapılması ve çalışma sonucunun bir pilot uygulama ile desteklenmesi amacıyla proje hazırlanmıştır.

Proje ile Bakanlığımız sorumluluğundaki çevre konulu yeterlik ve belgelendirme işlemlerinin başvuru, belgelendirme, izleme ve değerlendirme süreçlerinin mevzuatla belirlenmiş standartlar kapsamında etkin yönetiminin sağlanması hedeflenmektedir.

Projenin kontrol, muayene ve kabul işlemleri tamamlanmış olup, garanti süreci başlamıştır.

PROJE 5: Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetimi Projesi 1.Aşama (e-ÇED - 1)

2012 yılı Yatırım Programında yer alan ihalesi gerçekleştirilen proje tamamlanmış, sistemin test çalışmaları ve kullanıcı eğitimleri gerçekleştirilmiş ve 01.11.2013 tarihinden itibaren kullanılmaya başlamıştır.

ÇED yönetmeliği revizyonunun tamamlanmasının ardından devreye alınan sistemin Yeterlik Modülü de kullanıcılara açılmış olup, yapılan başvurularla değerlendirmeler tamamlanmış olup bundan sonra başvurular sadece elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir.

Sistemin devreye alınması ile;

ÇED süreci Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar (müşavir firmalar) ilgili modül üzerinden sisteme tanımlanmış, kendilerine verilen kullanıcı adı ve şifreleriyle e-imzalarını kullanarak ÇED başvurusu yapabilmektedirler.

ÇED sürecindeki tüm iş ve işlemler elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir.

ÇED Süreci içerisinde evrak akışı elektronik ortamda gerçekleşeceği için evrak havaleleri ve postada yaşanan zaman kayıpları da ortadan kaldırılmıştır.

ÇED Yönetmeliğinin uygulamasında 180 iş günü olan ÇED Süreci 60 iş gününe düşürülmüştür.

Sistem ile; ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen tüm kararlara hızlı erişim sağlanmakta ve kapsamlı bir veri tabanı oluşturulmaktadır. Veri tabanı çıktıları ÇED Süreçlerinde karar verme aşamasında kullanılmaktadır.

ÇED sürecinin her aşamasında Proje sahibi (yatırımcılar) kısa mesaj (SMS) ve e-posta yoluyla bilgilendirilmektedir.

Proje ile halkın ÇED Sürecine katılımının etkin ve verimli bir hale getirilmesi ve şeffaf bir ortamda süreçlerin işletilerek halkın bilgilendirilmesi sağlanmış olacaktır.

Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetimi Sistemi ile i-Pad ve Android uygulaması da yapılmış olup akıllı telefon ve tabletlerden harita üzerinde «ÇED Olumlu» ve «ÇED Gerekli Değildir» kararı alan faaliyetler izlenebilmektedir.

ÇED başvurularının e-imza kullanarak güvenli ve kolay bir şekilde yapılması sayesinde, ülke genelinde faaliyetlerin ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir kararı alıp almadığı kolaylıkla izlenebilecektir.

Böylece Bakanlığımız, ÇED kapsamında bulunan veya muaf olan faaliyetlerin çalışmalarını yakından takip edebilecek, ihtiyaçları ve sektördeki açığı daha net görebilecek ve kirlilik yüklerini belirleyerek daha etkin bir yönetim sergileyebilecektir.

Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetimi Sisteminin devreye alınmasıyla ÇED Raporu ve Proje Tanıtım Dosyalarının kâğıda basılı doküman olarak hazırlanmasına gerek duyulmaması sayesinde, yıllık olarak yaklaşık 61.500.000 adet A4 kâğıdından tasarruf edilmekte, böylece yaklaşık olarak 50 hektar ağaçlandırmadan elde edilen yutak alan kapasitesine eşdeğer 1.000 ton CO₂ eşdeğerinde emisyon salınımı engellenmektedir. Bu sayede elde edilecek 300 ton kâğıt tasarrufu ile yıllık olarak; 5.100 adet ağaç kesilmesi engellenmiş, 132.000 ton temiz su ve 2.280.000 kWh enerji israf edilmemesi sağlanmış olmaktadır.

PROJE 6: Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetimi Projesi 2.Aşama (e-ÇED-2)

2013 yılı Yatırım Programında yer alan ve 2013 yılı sonunda tamamlanan proje iki kısımdan oluşmaktadır.

1-Karar Destek Sistemi ve Ek Yazılımları

Geliştirilen yazılımın devre alınmasıyla;

e-ÇED ve e-Yeterlik yazılımları için vekalet verme fonksiyonları geliştirilmiştir,

Bakanlık bünyesinde halen kullanılmakta olan doküman yönetim sisteminin, e-ÇED ile entegrasyonu sağlanmıştır.

Karar Destek Sistemi oluşturulmuştur. (hava, su, emisyon, vibrasyon, gürültü vb. gerekli olan hesaplamaları yapılabilmektedir.)

e-ÇED içerisinde Anket Modülü ve Performans Yönetim Modülü oluşturulmuştur.

e-ÇED ve e-Yeterlik yazılımları, e-İzin ve e-Denetim gibi benzer sistemlerle servisler aracılığı ile veri alışverişinde bulunabilecektir.

2-Veri Hazırlama ve Aktarma

Veri hazırlama, aktarım, veri girişi, kontrol ve eşleştirme hizmeti kapsamında;

2013 yılı sonuna kadar toplam sayısı yaklaşık 47.000 olan ÇED proje dosyalarının (ÇED olumlu/olumsuz – ÇED gerekli değildir/gereklidir – ÇED önemli/önemsiz kararı verilen) verileri temel olmak üzere;

ÇED kararlarına ait dosyaların (Nihai ÇED Raporu, Proje Tanıtım Dosyası) sayısal ortama aktarılarak, pdf formatında merkezi veri tabanına aktarılması sağlanmıştır.

Arşivde kâğıt ortamındaki (CD ve pdf dosyası olmayan) dokümanların ise taranması sonucu önce pdf formatına dönüştürülüp künye ve koordinat bilgileri ile aynı şekilde sisteme aktarılma çalışmaları tamamlanmıştır.

5.5. Çevre Uzmanlık Grubunun Değerlendirmeleri

5.5.1. Eylem 85 İle İlgili Görüşler

85 Nolu Eylem, 2011'e kadar Halkın Çevresel Bilgiye Erişimi Direktifinin (Directive 2003/4) gözden geçirilmesini hedeflemektedir. Komisyonun 2012 tarihli Çevresel Bilgiye Erişim Direktifi'nin Uygulanması konusunda edinilen deneyimler konulu [raporu](#)²³da incelenmeye değer tespitler içermektedir.

Ülkemizde genel anlamda "Bilgi Edinme Kanunu" kapsamında, çevresel bilgiye erişim ve yargıya başvuru hakkı direktifinin hükümleri uygulanmaktadır. Belki yine direktif kapsamında 7. Maddede verilen "bilginin kalitesi" ve Madde 8 (2)'de verilen "çevreyi etkileyen veya etkileme olasılığı bulunan aktivitelerin izlenmesiyle oluşan veri veya veri özetleri" gibi bilgilerin erişime açılması konularında çalışmalar yapılmalıdır.

Bunun için de ;

Türkiye Sayısal Gündem 21 kapsamında üst başlık olarak; çevresel bilgi kavramının net bir tanımının yapılması²⁴, bu bilginin hangi kurum/kuruluşlar tarafından elde tutulduğunun derlenmesi, hangi bilginin ve ne kadarının, kim tarafından ve hangi koşullarla, kimlerin erişimine açacağı konusunda bir yasal düzenleme yapılması konusunu çalışabilir. Bu çalışma, çevresel bilginin mevcut durumunu ortaya koymaya yarayacak ve sonucunda erişimin kuralları oluşturulabilecektir.

Bu noktada "**çevresel bilgi**" tanımını yapmak gerekirse: Direktifin 2 (1) maddesine göre:

Çevresel bilgi aşağıdaki maddeleri içeren yazılı, görsel, işitsel, elektronik veya herhangi diğer materyal anlamına gelmelidir:

- a) hava, atmosfer, su, toprak, kara, peyzaj ve sulak alanlar, kıyı ve deniz alanları, genetiği değiştirilmiş organizmaları da içeren biyolojik çeşitlilik ve bileşenleri gibi çevresel tüm unsurların ve tüm bu unsurlar arasındaki etkileşimin durumu,
- b) madde (a)'da atıfta bulunulan tüm çevresel unsurları etkileyen veya etkilemesi söz konusu olan madde, enerji, gürültü, radyasyon veya radyoaktif atık, emisyonlar, deşarjlar ve çevreye yapılan diğer yayılımları içeren atıklar:
- c) madde (a) ve madde(b)'de atıfta bulunulan etkenleri ve bileşenleri etkileyen veya etkileme ihtimali olan faaliyetler, çevresel anlaşmalar, programlar, planlar, yasa ve politikalar gibi tedbirlerin (idari tedbirler dahil) yanısıra bu bileşenlerin korunmasına yönelik tedbir ve faaliyetler;
- d) çevresel mevzuatın uygulanmasına ilişkin raporlar:

²³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0774:FIN:EN:PDF>

²⁴

http://ico.org.uk/for_organisations/environmental_information/guide/~/_media/documents/library/Environmental_info_reg/Introductory/EIR_WHAT_IS_ENVIRONMENTAL_INFORMATION.ashx

- e) madde (c)'de atıfta bulunulan önlemler ve faaliyetler çerçevesinde kullanılan varsayımlar, fayda-maliyet ve diğer ekonomik analizler ve
- f) madde(a) veya madde(b) ve madde(c)'de atıfta bulunulan konulara dair çevresel bileşenlerin durumundan etkilenebilecek veya besin zinciri kirlenmesi, insan yaşam koşulları, kültürel alanlar ve inşaat yapılarının durumu.

Tartışma ve Öneriler:

- Türkiye'ye ait "çevresel bilgi", standardı, hangi kurumların elinde hangi bilginin var olduğu hangi bilginin ve ne kadarının, kim tarafından ve hangi koşullarla, kimlerin erişimine açacağı konusunda bir yasal düzenleme yapılması konusunda hangi kurumlar çalışma yapmalıdır? Koordinasyon kim tarafından yürütülmelidir? Bu noktada, örneğin özel sektöre ait sanayi tesislerinin izleme sonuçlarının paylaşımı açık olup olmayacağı gibi konular da göz önünde tutulmalıdır.
- Uluslararası anlamda çevresel veri/bilgi paylaşımı konusunda, Türkiye'nin AB üyeliği söz konusu olursa ülkemizin hazır bulunuşluğu ne aşamada olacaktır? Ne kadarlık bir zaman öngörülebilir?

5.5.2. Eylem 86 İle İlgili Görüşler

Eylem, özellikle gelişmiş sensör ağı yoluyla izlemeyi içeren, e-Çevre bilgi hizmetlerinin sağlanmasını hedeflemektedir.

Ocak 2013 tarihli, SEIS (Paylaşılmış Çevresel Bilgi Sistemi) Uygulama Planı Konulu bir Çalışma [dokümanı](#)²⁵, da incelendiğinde genel olarak, ülkemizde de izleme ağları ile ilgili benzer sorunlar yaşandığı görülmektedir. Tabii ki, pek çok alanda izleme raporlama sistemleri yeni oluşturulmaktadır. Ancak, ülkemizde bu tür sistemlerin yeni kuruluyor olmasının, AB'de daha önce yapılan hataların tekrarlanmaması avantajını getireceği, bu nedenle kurulması düşünülen bilgi sisteminin omurgasının baştan doğru analiz edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

6. Türkiye' deki Mevcut Yasal Düzenlemeler Ve Fiili Durum

6.1. Mevzuat

Bu bölümde Kanunlar, Kanun Hükmünde Kararnameler, Yönetmelik ve Genelgeler incelenmiştir.

6.1.1. Anayasa

- 5982 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişiklik ile 74. Maddede yer verilmiştir.

²⁵ http://ec.europa.eu/environment/archives/seis/pdf/seis_implementation_en.pdf

“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.”

- Madde 56: Çevresel koruma
- Madde 40: Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması
- Madde 74:Dilekçe Hakkı

6.1.2. Kanunlar

Bilgi Edinme Kanunu

Bilgi Edinme hakkını genel çerçevede düzenleyen mevzuat, 09.10.2003 tarih ve 4982 sayılı “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’dur. Bu Kanunun uygulanmasına yönelik Yönetmelik 27.04.2004 tarihinde yayımlanmıştır.

Çevre Kanunu

2006 yılında değişikliğe uğrayan 5491 sayılı Çevre Kanunu’nun “Bilgi Edinme ve Başvuru Hakkı” Başlığını taşıyan 30. Maddesinde çevresel bilgiye erişim düzenlenmiştir ve aşağıdaki ifade yer almaktadır:

“Çevreyi kirleten veya bozan bir faaliyetten zarar gören veya haberdar olan herkes ilgili mercilere başvurarak faaliyetle ilgili gerekli önlemlerin alınmasını veya faaliyetin durdurulmasını isteyebilir.

Herkes, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında çevreye ilişkin bilgilere ulaşma hakkına sahiptir. Ancak, açıklanması halinde üreme alanları, nadir türler gibi çevresel değerlere zarar verecek bilgilere ilişkin talepler de bu Kanun kapsamında reddedilebilir.”

6.1.3. Yönetmelikler

Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik

Bilgi Edinme hakkını genel çerçevede düzenleyen mevzuat olan “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’dur. Bu Kanunun uygulanmasına yönelik Yönetmelik 27.04.2004 tarih ve 25445 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanmıştır.

6.1.4. Başbakanlık Genelgesi:

24 Ocak 2004 tarih ve 25356 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 2004/12 sayılı Genelge kamu kurumlarının dilekçe ve bilgi edinme hakkının kullanılması konusunda yapacakları çalışmalarını içermektedir.

Bilgiye Erişim Kanunu ile halkın bilgiye erişim yolları kolaylaştırılmıştır. Çevresel bilgiye erişim başlığı altında AB kaynaklı TR0202.03 ve TR0613.12 referans numaralı 2 proje yürütülmüş,

halkın ve karar vericilerin güncel ve aynı standartlarla bilgiye ulaşması için gerekli bilişim altyapısı çalışmaları gerçekleştirilmiştir”²⁶.

6.1.5. Uluslararası Anlaşmalar

Çevresel bilgiye Erişim konusundaki en önemli belge 30 Ekim 2001 tarihinde yürürlüğe giren “Çevresel Konularda Bilgiye Erişim, Çevresel Karar Verme Sürecine Halkın Katılımı ve Yargıya Başvuru Sözleşmesi” dir. (Aarhus Sözleşmesi)

Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi, 2003 yılında çevresel bilgiye erişim konusundaki Aarhus Sözleşmesi’nin uygulanmasına yönelik 2003/4 sayılı direktifi kabul etmiştir. Direktifle amaçlanan; kamu mercilerinin elinde bulunan veya onlara temin edilen çevresel bilgilere erişim hakkının güvence altına alınması ve bu hakkın kullanımına ilişkin temel verileri ve koşulları düzenlemektir²⁷.

Türkiye Aarhus Sözleşmesini çeşitli çekinceler ileri sürerek henüz imzalamamıştır.

Öte yandan Türkiye, Çevresel Bilgi ve Gözlem Ağı EIONET’e 2003 Mayıs ayında üye olmuştur. AÇA’nın amacı karar vericilerin ve toplumun genelinin çevre konularının durumu ve görünümü hakkında bilgilendirilmesini sağlamaktır. Vizyonu; dünyanın önde gelen yapılarından biri olarak güncel, ilgili ve ulaşılabilir çevresel veri, bilgi, bilimsel bilgi ve değerlendirmelerinin öngörüsü için farkındalık yaratmaktır.

6.2. Türkiye’de Konunun Muhatabı ve Tarafı Olan Kurumlar

Çevre konusunun konuttan endüstriye, hayatın her alanında yaşamını sürdüren ve hava-su-toprak-doğal alanlar vb ortamlarla alış-verişte bulunan her kişi, kurum ve kuruluş ile bir şekilde ilintili olması nedeniyle aslında konunun muhatabı olmayan hiçbir canlı düşünülemez. Tüm bu unsurlar bir şekilde ya çevresel verinin kaynağı yada toplayıcısı durumundadır. Teorik olarak, tüm kurumların doğal kaynaklar ile ilgili verileri göz önünde tutması gerekir. Ancak mevcut şartlarda akla ilk gelen kurumları sıralamak gerekirse;

Türkiye’de Çevre ile İlgili Veri ya da Bilgi Toplayan, Analiz Eden ve Hizmete Sunan Kurum/Kuruluşlar ile konunun muhatabı kurum/kuruluşlar TUBİTAK tarafından Vizyon 2023 Projesi kapsamında yayınlanan rapordan faydalanılarak²⁸ aşağıda sıralanmıştır:

²⁶ <http://www.abgs.gov.tr/files/SEPB/yayinlarveraporlar/cevrekitap.pdf> -2013

²⁷ http://www.ikv.org.tr/images/upload/data/files/turkiyede_cevresel_bilglendirme_hakki_ve_ab_direktifleri_yr_d_doc_dr_necla_akdag_guney_tr.pdf

²⁸ http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/vizyon2023/csk/EK-1.pdf

- Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Türkiye İstatistik Kurumu
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
- TÜBİTAK- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- Turizm Bakanlığı
- Sağlık Bakanlığı
- Üniversiteler
- Laboratuvarlar, ölçüm istasyonları
- Sanayi Odaları
- Belediyeler
- Sanayi Bölgeleri, Sanayi Odaları

6.3. Genel Değerlendirme ve Öneriler

Çevre ve insan sağlığının korunması ve sürekliliğinin sağlanmasında, çevrenin tüm unsurları ile iyi durumunun, bu durumun ne derecede bozulduğunun belirlenmesi ve alınan önlemlerin yeterliğinin sorgulanmasında ICT teknolojilerinin kullanımı her geçen gün artmaktadır. Gerek yerel ve ulusal, gerekse küresel ölçekteki politikalar artık “bilgi”ye dayalı olarak oluşturulmaktadır.

Doğal kaynak ve ekosistemlerin sürdürülebilir yönetimi, iklim değişikliği ile mücadele, biyoçeşitliliğin korunması, sel, orman yangını kuraklık gibi çevresel krizlerin yönetimi ve önlenmesi gibi tüm çevresel problemin çözümü, ancak pek çok kaynaktan ve sektörden gelen bilgilerin dikkatlice değerlendirilmesi ile mümkündür. Bu nedenle doğru veri ve bilgiye doğru zamanda doğru kişi tarafından ulaşılabilmesi hayati önemdedir. Bilgi gereksinimi değişiklik gösterebilir fakat politika yapıcılardan, halka kadar amaca uygun şekilde karşılanması gerekir. Bu nedenle, doğruluk, geçerlilik, güvenilirlik, güncellik, tamlık, ilgililik, kıyaslanabilirlik, zamanla tutarlılık gibi genel kriterler çevresel bilgide de aranmalıdır.²⁹

Avrupa Komisyonu'nun Ocak 2013 tarihli “EU Shared Environmental Information System Implementation (SEIS) Outlook” adlı Comission Staff Working Document belgesi²⁸ incelendiğinde,

SEIS için, bilgi ve verinin daha iyi yönetilebilmesi için 7 temel prensiple yola çıkıldığından bahsedilmektedir. Bunlar:

- 1- Olabildiğince kaynağında yönetilmesi,

²⁹ <http://www.geospatialworldforum.org/2013/presentation/Stefan%20Jensen.pdf>

- 2- Bir kez toplanıp pek çok amaç için diğer kullanıcılar ile paylaşılması,
- 3- Raporlama yükümlülüklerini kolaylıkla yerine getirmek üzere kullanışlı olması,
- 4- Yeni politikalar oluşturmak için her seviyedeki son kullanıcının erişimine hazır olması,
- 5- Çevrenin durumunu yansıtacak karşılaştırmalar yapmayı sağlayacak ve uygun coğrafi ölçekli şekilde erişilebilir olması,
- 6- Halkın katılımını sağlayabilmek üzere tümüyle kamuya açık olması,
- 7- Yaygın, bedelsiz ve açık yazılım standartları ile desteklenmiş olması.

Sorun:

Avrupa Birliği'nde de ülkemizde veri/bilgi konusunda yaşanan aksaklıkların söz konusu olduğu görülmektedir. SEIS raporunda da

- Veri/bilginin kalitesi,
- İhtiyaçlar tam belirlenmeden toplanan ve paylaşımına açılan verilerin, bir bilgi oluşturmak için çok fazla olduğu, gereksiz verilerle sistemlerin tıklandığı ve bilgiye ulaşmanın zorlaştığı,
- Birbiriyle konuşamayan veri tabanları,
- Benzer amaçlarla toplanan ve aslında aynı olan verilerin, pek çok kurum tarafından tutulduğu ve bunların güncelliği vb durumu hakkında karmaşa yaşandığı belirtilmektedir.

Çözüm önerileri:

Çevresel bilgi ve veri ile ilgili çalışmaların, yukarıda bahsedilen 7 temel prensibi esas alması, baştan doğru bir yapı oluşturulmasına yardımcı olacaktır.

- Verinin spesifik olarak, ilgili tek üretici tarafından toplanması ve farklı amaçlar için diğer kullanıcılarla paylaşması,
- Üreticisi belli olan verinin, belli standartlarda toplanması,
- Amacıyla;

..... gibi eylemlerin ortaya konulması gerekmektedir.

7. Bilişim 2014 Kapsamında 7 Kasım 2004 Tarihinde Yapılacak Çalıştay

7.1. Genel Bilgi

Avrupa Birliği Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ve Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından desteklenen "Bilişim 2014" "TBD 31. Ulusal Bilişim Kurultayı ve CITEK'2014 Ankara Bilişim Fuarı" 6-9

Kasım 2014 tarihleri arasında Ankara'da ATO Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayında gerçekleştirilecektir.

www.bilisim.org.tr adresinde yayınlanmakta olan programda da görüleceği üzere, farklı salonlarda son derece eş zamanlı olarak son derece önemli ve hedef odaklı etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

Bu etkinliklerden bir tanesi de **7 Kasım 2014 Cuma günü saat 09:30-12:30 arasında** PESİNOS salonunda düzenlenecek olan **“Sürdürülebilir Çevrenin BİL-TEK Yolu Var”** başlıklı çalıştay olacaktır. Bu çalıştay esnasında **“TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu”** tarafından hazırlanan rapor gözden geçirilecek ve katılımcıların görüşleri alınacaktır.

7.2. Çalıştay Programı

BİLİŞİM 2014-
31. ULUSAL BİLİŞİM Kurultayı
Ankara Bilişim Fuarı
6-9 Kasım 2014

Sürdürülebilir Çevrenin Bil-Tek Yolu Var

7 Kasım 2014 Cuma Saat: 09:30-12:30

Yer: ATO Congressium PESINUS Salonu

PROGRAM

09:30-09:45 : Kayıt ve Tanışma

09:45-10:15 : Açılış-Konunun Geçmişi-
Özlem İritaş- Çevre Yük. Müh.-GÖNDER Genel Sekreteri

10:15-11:30 : Tartışma- Bilişim ve Çevre

11:30-11:40 : Değerlendirme

11:40-12:00 : Kahve Arası

12:00-12:30 : Genel Tartışma ve Kapanış

7.3. Muhtemel Katılımcılar

7 Kasım 2014 tarihinde yapılacak çalışmaya TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu üyeleri ile birlikte ilaveten aşağıda belirtilen kişiler de davet edilmiştir.

No	Kurumu	Adı Soyadı	Ünvanı	İletişim	kurum web adresi
1	Ankara B.şehir Bld.	Tevfik Vardar	Şube Müdürü	t.wardar@gmail.com	http://www.ankara.bel.tr/
2	Arvento Mobil Sistemleri AŞ	Özer Hıncal	Genel Müdür	-	http://www.arvento.com
3	Bağımsız Uzman	Zuhal Mutlu-ÇGÜ³⁰	Fizik Mühendisi-ICT müh.	zuhalmutlu@yahoo.com	
4	ÇŞB	Ahmet Malkoç	Daire Başkanı	ahmet.malkoc@csb.gov.tr	http://www.csb.gov.tr
5	ÇŞB	Ahmet Varır-ÇGÜ	Daire Başkanı	ahmet.varir@gmail.com	
6	ÇŞB	Arzu Nuray-ÇGÜ	Şube Müdürü	arzu.nuray@csb.gov.tr	http://www.csb.gov.tr
7	ÇŞB	Aysun Boşça	Uzman	aysun.bosca@csb.gov.tr	http://www.csb.gov.tr
8	ÇŞB	Cem Tekin Yavuz-ÇGÜ	Şube Müdürü	ct.yavuz@csb.gov.tr	http://www.csb.gov.tr
9	ÇŞB	İskender Ermiş-ÇGÜ	Programcı / Şb.Md.	iskender.ermis@gmail.com	http://www.csb.gov.tr
10	ÇŞB	Mahir Erdem	Bakan Müşaviri	mahir.erdem@csb.gov.tr	http://www.csb.gov.tr
11	ÇŞB	Özgür Solak	Şube Müdürü	ozgur.solak@csb.gov.tr	http://www.csb.gov.tr
12	ÇŞB	Sedat Bakıcı	Daire Başkanı	sbakici@tkgm.gov.tr	http://www.csb.gov.tr
13	ÇŞB	Murat Tekin	Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Di. Bşk İğrı-Bilg Müh	murat.tekin@csb.gov.tr	http://www.csb.gov.tr

³⁰ ÇGÜ: Çevre Çalışma Grubu Üyesi

14	ÇŞB	Yaşar Kelekçi	Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Dai. Bşk lığı- Elektrik Müh.	yasar.kelekci@csb.gov.tr	http://www.csb.gov.tr
15	DKM	Uğur Zeydanlı	Başkan	ugur.zeydanli@dkm.org.tr	dkm.org.tr
16	ETKB	Dr.Hayati Çetin	Gn. Md. Yrd.	hycetin@gmail.com	http://www.enerji.gov.tr
17	GTHB	Dr. Gürsel Küsek	Genel Müdür	gkusek2000@yahoo.com	http://www.tarim.gov.tr
18	GONDER	İlhami Aydın	Elektronik Mühendisi	ilhamiaydin@yahoo.com	http://www.gonder.org.tr
19	GÖNDER	İsmail Belen	Yönetim Kurulu Başkanı	ismailbelen52@gmail.com	http://www.gonder.org.tr
20	Kalkınma Bakanlığı	Emin Sadık Aydın	Kalkınma Araştırmaları Merkezi Başkanı	https://twitter.com/esaydin	http://www.kalkinma.gov.tr
21	Kalkınma Bakanlığı	Ertuğrul Boza	Uzman	eboza@dpt.gov.tr	http://www.kalkinma.gov.tr
22	Nira Bilişim	İlhan Kılıç	Genel Müdür	ilhankilic@gmail.com	
23	OFİSBOY End. Ür. Ltd.Şti.	Tarcan Tunç Geçgil-ÇGÜ	İşletme	tgecgil@ofisboy.com.tr	www.ofisboy.com.tr
24	OGM	Ercan Kaptanoğlu-ÇGÜ	Şube Müdürü	ercankaptanoglu@ogm.gov.tr	www.ogm.gov.tr
25	OGM	Emine Ataş	Orman Yüksek Müh.		www.ogm.gov.tr
26	OSİB	Bilal Dikmen	Daire Başkanı	bilaldikmen@ormansu.gov.tr	http://www.ormansu.gov.tr
27	OSİB	Etem Akgündüz-ÇGÜ	Daire Başkanı	eakgunduz@gmail.com	www.ormansu.gov.tr
28	OSİB	İbrahim Şanlı	Daire Başkanı	e-mail: ibrahim.sanli@ogm.gov.tr	www.ogm.gov.tr
29	OSİB	Özlem İritaş-ÇGÜ	Çevre Yüksek Mühendisi/	oiritas@gmail.com	www.gonder.org.tr

			Orman ve Su İşleri Uzmanı		
30	OSİB	Serdar Muslu	Daire Başkanı		http://www.ormansu.gov.tr
31	OSİB	Cem Yakar-ÇĞÜ	CBS Uzmanı	cemajor6@yahoo.com	www.ormansu.gov.tr
32	ODTÜ	Ece Erdamar-ÇĞÜ	Çevre Mühendisi	ece_erdamar@hotmail.com	www.metu.edu.tr
33	OSTİM Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Kurumu	Yaşar Çelik	Başkan	ycelik@bir.net.tr	http://www.ostimerjik.com
34	TODAİE	Doç. Dr. Aslı Akay	Gn. Md. Yrd.	aakay@todaie.gov.tr	www.todaie.gov.tr
35	TUBİTAK	Hande Bilir	Mekânsal Bilgi Teknolojileri Birimi Yöneticisi	hande.bilir@tubitak.gov.tr	http://www.tubitak.gov.tr
36	TÜBİTAK	Mehmet Seçilmiş-ÇĞÜ	Uzman Araştırmacı	msecilmisnj@yahoo.com ,	http://www.tubitak.gov.tr
37	TÜİK	Hüseyin Şentürk	Takım Sorumlusu	huseyinsenturk@tuik.gov.tr	http://www.tuik.gov.tr
38	TÜRKSAT	Dr. Ahmet Kaplan	Danışman	ahmet.kaplan@turksat.gov.tr	http://www.turksat.com.tr/
39	UNDP Türkiye	Katalin Zaim	Program Yöneticisi	katalin.zaim@undp.org	http://www.tr.undp.org
40	Unicom	Ozan Gürkan-ÇĞÜ	Ziraat Mühendisi	ozan_gurgan@hotmail.com	
41	Webart Bilişim	Dolunay Kanatlı	Genel Müdür	dolunay@webartbilisim.com	webartbilisim.com

7.4. Çalışmaya Hazırlık Kapsamında Yapılanlar

Bu çalışmaya hazırlık için 14, 15, 21, 23, 24 Ekim 2014 Tarihlerinde toplantılar yapılmış ve konu taraflarca paylaşılmıştır. Arica tüm çalışma gruplarının hazırlıklarının gözden geçirildiği, Türkiye Bilişim Derneğinde 25 Ekim 2014 tarihinde yapılan toplantıya katılım sağlanarak yapılan hazırlıklar aktarılmıştır.

7.5. Çalıştay Katılımcılarından Beklenenler

Bu çalışmaya TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu Üyelerine ilaveten katılımlarında büyük fayda görülen uzmanlar da özellikle davet edilmiş olup, hazırlanan bu doküman önceden kendileri ile paylaşılmış ve çalışmaya hazırlıklı olarak gelmelerine yardımcı olunmaya gayret gösterilmiştir.

Çalıştay katılımcılarından; öncelikle çalışmaya teşrif ederek bizleri yalnız bırakmamaları, bu raporu, burada verilen linklerden ulaşılabilecek diğer raporları ve web sayfalarını incelemeleri ve **TBD Sayısal Gündem 2020 Çevre Uzmanlık Grubu görev alanında bulunan 85 ve 86 sayılı Eylemlerle ilgili görüşlerini paylaşımları beklenmektedir.**

Çalıştayın yapılacağı PESİNUS Salonu kare düzende organize edilecek olup; **açılış-tanışma ve sunumları takiben her katılımcının 3-5 dakika içinde görüşlerini paylaşımları arzu edilmektedir.** Diğer taraftan Salonda dağıtılacak formlar kanalı ile arzu edenlerin görüşlerini yazılı olarak veya isterlerse e-posta kanalı ile ulaştırmaları şükranla karşılanacaktır. Dile getirilen hususların en iyi şekilde not alınabilmesi için iki kişi Raportör olarak görev yapacaktır.

7.6. Bundan Sonrası

Bu çalıştaydan alınan görüşler ve eleştiriler çerçevesinde Uzmanlık Grubu Raporu tarafından yeniden değerlendirilecek ve son hali verilerek Türkiye Bilişim Derneğine ve **Prof. Dr. Türksel Kaya Bengşir'** e teslim edilecektir.

8. Ekler

Bu bölümde uzmanlarca yapılacak değerlendirmelere ışık tutması amacıyla:

- AB Çevresel Bilgiye Erişim Direktifi
- AB Çevresel Etki Değerlendirme Direktifi
-

EK 1- AB Çevresel Bilgiye Erişim Direktifi (Gayri resmi çeviri)

Çevresel Bilgiye Halkın Erişimi ve İptal Edilen 90/313/EEC Sayılı Konsey Direktifi Hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 2003/4/EC Sayılı ve 28 Ocak 2003 Tarihli Direktifi.

AVRUPA PARLEMENTOSU VE AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşmayı ve özellikle bu Antlaşmanın 175(1). maddesini,

Komisyon'dan gelen öneriyi¹,

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesinin görüşünü²,

Bölgeler Komitesi'nin³ görüşünü dikkate alarak,

8 Kasım 2002 tarihli Uzlaştırma Komitesince bitleştirilmiş ve onaylanmış olan metin kapsamındaki Anlaşma'nın⁴ 251. Maddesinde ortaya konan prosedürle uyumlu olarak,

(1) Çevresel bilgiye halkın daha kolay ulaşımı ve bu bilginin yayılımı çevresel konularda daha fazla bilince, serbest fikir alışverişine ve çevresel karar mekanizmasına

halkın daha etkin katılımına ve sonunda daha iyi bir çevre oluşumuna katkıda bulunur.

(2) Çevresel bilgiye serbest erişim⁵ hakkındaki 7 Haziran 1990 tarih ve 90/313/EEC Sayılı Konsey Direktifi kamu kurumlarının, geliştirilmesi ve devam etmesi gereken, halkın çevresel bilgiye erişim hakkı konusundaki uygulamalarında açıklık ve şeffaflık yönünde bir değişimi başlatmıştır. Bu direktif 90/313/EEC Sayılı Direktifle sunulan mevcut erişim olanaklarını genişletmektedir.

(3) Bu direktifin 8. maddesi, üye ülkelerin edinilen tecrübeler konusunda komisyona rapor sunmalarını gerektirmekte olup, bu kapsamda komisyonun uygun gördüğü direktife ilişkin revizyon önerilerini Avrupa Parlamentosu ve Konseyine sunmaları gerekmektedir.

(4) Bu direktifin 8. maddesi kapsamında oluşturulan rapor, direktifin pratiğe dönük uygulamaları konusunda karşılaşılan somut sorunları tanımlamaktadır.

(5) 25 Haziran 1998'de Avrupa Topluluğu bilgiye ulaşım, karar mekanizmasında halkın katılımı ve çevresel konularda mahkemelere

¹ OJ C 337 E, 28.11.2000, p.156 and OJ C 240 E, 28.8.2001, p 289.

² OJ C 116, 20.04.2001, p. 43

³ OJ C 148.18.5 2001, p.9.

⁴ Avrupa Parlamentosu'nun 14 Mart 2001 tarihli (OJ C 343,5.12.2001, p165) kararı, 28 Ocak 2002 tarihli (OJ

başvuru "Aarhus Anlaşması" konularında UN/ECE anlaşmasına imza atmıştır. Topluluk kanununun yükümlülükleri bu anlaşmayla ve Avrupa topluluğunun görüşüyle tutarlı olmalıdır.

- (6) Daha fazla şeffaflık için 90/313/EEC Direktifini değiştirmek yerine tamamen yenilemek ilgili taraflara tek, açık ve tutarlı kanun metni sunmak açısından gereklidir.
- (7) Kamu kurumlarının ellerinde tuttukları çevresel bilgiye erişim konusunda, üye ülkelerde yürürlükte olan yasalardaki farklılıklar rekabet koşulları ve bu tür bilgilere erişim açısından eşitsizlikler yaratmaktadır.
- (8) Herhangi bir sivil veya resmi şahsın kamu kurumlarının ellerinde tuttukları bilgilere gerekçe belirtme zorunluluğu olmaksızın serbestçe ulaşabilme hakkının garanti altına alınması gerekmektedir.
- (9) Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak, kamu otoritelerinin mümkün olduğunca geniş bir yelpazede çevresel bilgileri halka erişilebilir duruma getirmeleri ve bu bilgilerin yayılımını sağlamaları gerekmektedir. Bu direktifin incelenmesi ve raporlanmasında bu teknolojilerin gelecekteki gelişimleri dikkate alınmalıdır.
- (10) Çevresel bilginin tanımı, besin zincirindeki kirlenmeyi, yaşam koşullarını, kültürel alanları ve inşaat yapılarını veya bu hususlardan etkilenebilecek tüm konuları içerecek şekilde insan sağlığı ve güvenliğine ilişkin bilgileri ve ayrıca çevrenin her türlü durumunu ve çevreyi etkileyen veya etkileme olasılığı olan önlemleri, etkenleri bu önlemler ve etkenler çerçevesinde fayda-

maliyet ve ekonomik analizlerini içerecek şekilde netleştirilmelidir.

- (11) Anlaşmanın 6. Maddesi gereğince, çevre koruma gereksinimleri topluluğun politika ve faaliyetlerinin tanımları ve uygulamalarına entegre edilmeli ve kamu otoritelerinin tanımları çevre konusunda özel sorumlulukları olsa da olmasa da ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde hükümet ve diğer kamu birimlerini içerecek şekilde genişletilmelidir. Bu tanım aynı şekilde ulusal kanun çerçevesinde çevreye ilişkin olarak kamu yönetim faaliyetleri gösteren ve çevreye ilişkin kamu sorumlulukları olan diğer kurum ve kişileri de içerecek şekilde genişletilmelidir.
- (12) Kamu otoriteleri adına çevresel bilgiyi fiziksel olarak elinde tutan diğer kurumlar da bu yönetmeliğin kapsamına alınmalıdır.
- (13) Başvuru sahibinin belirteceği zaman tablosu da göz önüne alınarak çevresel bilgiler mümkün olan en kısa sürede erişilebilir duruma getirilmelidir.
- (14) Çevresel bilgi, tüm halka başka bir formatta verildiği veya başka bir formatta verilmesi özellikle uygun görüldüğü durumlar dışında başvuru sahibine istediği formatta verilmelidir. Ayrıca kamu otoriteleri çevresel

C 113 E, 14.05.2002 , p.1) Konsey Ortak Kararı ve Avrupa Parlamentosu'nun 30 Mayıs 2002 tarihli (henüz resmi olarak yayımlanmadı) kararı, Konseyin 16 Aralık 2002 tarihli Kararı ve Avrupa Parlamentosu'nun 18 Aralık 2002 tarihli kararı.

⁵OJ C 158,23.06.1990,p.56.

bilgiyi, kolayca çoğaltılabilir veya elektronik araçlarla erişilebilir şekilde muhafaza etmek için tüm çabayı göstermelidir.

(15) Üye ülkeler bu tür bilgileri etkin bir şekilde ulaştırılabilir duruma getirmek için uygulamaya dönük düzenlemeler yapmalıdır. Bu düzenlemeler bilginin halka kamu iletişim ağları, kamuya açık kamu otoriteleri listeleri ve kayıtlar veya kamu otoritelerince muhafaza edilen çevresel bilgi listeleri aracılığıyla etkin, kolayca ve programlı şekilde ulaştırılabilir yapılacağını garanti altına almalıdır.

(16) Bilgi hakkı, bilginin açığa çıkartılmasının genel kurallarla belirlenmesi ve kamu otoritelerinin özel ve açıkça tanımlanmış durumlarda çevresel bilgi talebini reddetmesinin mümkün olması anlamına gelmektedir. Reddetme için geçerli zemin dar kapsamda yorumlanmalı ve bilginin açığa çıkması için gelen talep reddetme gerekçesiyle dengelenmelidir. Reddetme gerekçeleri bu direktifte belirlenecek zaman periyodu içerisinde başvuru sahibine iletilmelidir.

(17) Kamu otoriteleri talep edilen bilgiden, mümkün olduğunda, istisna kapsamında yer alan bilgi kısmını çıkararak, bu kısmı erişilebilir duruma getirebilmelidir.

(18) Kamu otoriteleri çevresel bilginin temini karşılığında belli bir bedel alabilmelidir fakat bu, uygun bir bedel olmalıdır. Bu genel bir kural olarak, istenilen bedelin talep edilen belgenin gerçek üretim maliyetinin üzerinde olmaması anlamına gelmektedir. İlave

ödemenin söz konusu olacağı durumlar sınırlı olmalıdır. Kamu kurumlarının çevresel bilgiyi ticari bir zeminde sundukları belirli bazı durumlarda ve bu durumun, bilgilerin toplanması ve yayımlanmasının sürekliliğinin teminatı için gerekli olduğu durumlarda piyasa temelli bir bedel uygulanabilir ve hatta ilave bedel gerekli olabilir. Bedel tarifeleri yayımlanmalı ve bedelin zorunlu olarak alınacağı veya vazgeçilebileceği durumlara ilişkin bilgilerle başvuru sahibine sunulmalıdır.

(19) Bir talebe ilişkin olarak başvuru sahipleri, kamu kurumlarının eylem ve ihmallerine ilişkin hukuki ve idari incelemeler yapabilmelidirler.

(20) Kamu otoriteleri çevresel bilgiyi düzenleyip bir araya getirdiklerinde bu bilginin kapsamlı, net ve kıyaslanabilir olduğunu garanti edebilmelidirler. Talep olduğunda bilginin derlenmesi için kullanılmış olan yöntem, bilginin kalitesinin değerlendirilmesi açısından önemli olduğu için açıklanmalıdır.

(21) Çevresel konularda kamu bilincini arttırmak ve çevre korunmasının geliştirilmesi için kamu kurumları uygun olduğunda bilgisayar iletişim ve/veya elektronik teknoloji aracılığıyla işlevlerine ilişkin bilginin yayılımı ve erişilebilirliğini sağlamalıdır.

(22) Bu direktif uygulamaya girdikten sonra her 4 yılda bir üye ülkelerin ilgili raporları ve edinilen tecrübeler ışığında değerlendirilecek ve bu kapsamda revize edilecektir. Komisyon Avrupa Parlamentosu ve Konseyine değerlendirme raporu sunmalıdır.

(23) Önerilen direktifin amaçları üye ülkelerce yeterince gerçekleştirilemeyip topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebildiğinden, topluluk Antlaşmanın 5.maddesinde ortaya konan “yetki devri” ilkesi doğrultusunda önlemler alabilir.Bu maddede ortaya konan “yetki dağılımı” ilkesi dahilinde, bu direktif bu amaçlara ulaşmaktan öteye gitmemektedir.

(24) Bu direktifin yükümlülükleri bir üye devletin bu direktifte belirtilenden daha geniş bir yelpazede bilgi sunma hakkını etkilememelidir.

Madde 1 Amaçlar

Bu direktifin amaçları;

- (a) kamu otorilerince muhafaza edilen çevresel bilgilere erişim hakkını güvence altına almak ve temel terimleri, koşulları ve uygulamaya yönelik düzenlemeleri ortaya koymak ve,
- (b) çevresel bilginin programlı bir şekilde erişilebilir duruma getirilmesini, ve bu bilginin halka mümkün olduğunca geniş ve sistematik şekilde yayılımının garanti altına alınması.Bu açıdan bilgisayar iletişim ve/veya elektronik teknolojinin mevcut olması durumunda geliştirilmesi gerekmektedir.

Madde 2 Tanımlar

Bu direktifin amaçları için:

1.Çevresel bilgi aşağıdaki maddeleri içeren yazılı, görsel, işitsel, elektronik veya herhangi diğer materyal anlamına gelmelidir:

- (a) hava, atmosfer, su, toprak, kara, peyzaj ve sulak alanlar, kıyı ve deniz alanlar, biyolojik çeşitlilik, ve bu bileşenleri içeren doğal alanların ve genetik olarak nitelendirilmiş organizmaları ve bu bileşenler arasındaki etkileşim gibi çevresel tüm unsurların durumu,
- (b) madde (a)'da atıfta bulunulan tüm çevresel unsurları etkileyen veya etkilemesi söz konusu olan madde, enerji, gürültü, radyasyon veya radyoaktif atık, emisyonlar, deşarjlar ve çevreye yapılan diğer yayılımları içeren atıklar:
- (c) madde (a) ve madde(b)'de atıfta bulunulan etkenleri ve bileşenleri etkileyen veya etkileme ihtimali olan faaliyetler, çevresel anlaşmalar, programlar, planlar, yasa ve politikalar gibi tedbirlerin (idari tedbirler dahil) yanısıra bu bileşenlerin korunmasına yönelik tedbir ve faaliyetler;
- (d) çevresel mevzuatın uygulanmasına ilişkin raporlar:
- (e) madde (c)'de atıfta bulunulan önlemler ve faaliyetler çerçevesinde kullanılan varsayımlar, fayda-maliyet ve diğer ekonomik analizler ve
- (f) madde(a) veya madde(b) ve madde(c)'de atıfta bulunulan konulara dair çevresel bileşenlerin durumundan etkilenebilecek veya besin zinciri kirlenmesi, insan yaşam koşulları, kültürel alanlar ve inşaat yapılarının durumu.

2. “Kamu Otoritesi” nin anlamı:

- (a) ulusal, bölgesel veya yerel düzeyde kamu danışma kurumlarını içeren hükümet veya diğer kamu idareleri;
- (b) çevreye ilişkin olarak sorumluluk, faaliyet ve hizmetleri içeren ulusal kanun kapsamında işlev gören kamu idarelerinde çalışan resmi şahıslar veya sivil şahıslar;
- (c) madde(a) veya (b) kapsamında kurum veya şahsın kontrolünde çevreye ilişkin kamu sorumlulukları, veya işlevleri veya kamu hizmeti yapan sivil veya resmi şahıslardır.

Üye ülkeler adli veya yasama organı olarak faaliyet gösteren kurum ve enstitüleri bu tanımın kapsamı dışında tutabilirler. Eğer bu direktifin yürürlüğe giriş tarihindeki anayasal düzenlemeler madde 6 kapsamında gözden geçirim yükümlülüğü taşımıyorsa, üye ülkeler bu kurum ve enstitüleri bu tanımın kapsamı dışında tutabilirler.

3. "Bir kamu otoritesince muhafaza edilen bilgi" bu otorite tarafından oluşturulan veya alınan ve ona ait olan çevresel bilgi anlamındadır.

4. "Bir kamu otoritesi için muhafaza edilen bilgi" kamu otoritesi adına sivil ya da yasal şahsın fiziksel olarak elinde tuttuğu çevresel bilgi anlamındadır.

5. "Başvuru sahibi" çevresel bilgiyi talep eden sivil ya da resmi şahıs anlamındadır.

6. "Halk" ulusal mevzuatla veya uygulamayla uyumlu olarak bir ya da daha fazla sivil veya resmi şahıs ve bunların dernekleri, organizasyonları veya grupları anlamındadır.

Madde 3
Talep Üzerine Çevresel Bilgiye
Erişim

1. Üye ülkeler bu direktifin yükümlülükleri dahilinde, kamu otoritelerinin, başvuru sahibinin talebi üzerine gerekçe zorunluluğu olmaksızın çevresel bilgiyi erişime sunmalarını güvence altına almalıdır.

2. Madde 4 gereğince ve başvuru sahibinin belirlediği zaman ölçeğine göre çevresel bilgi başvuru sahibinin erişimine sunulmalıdır:

(a) Mümkün olduğunca çabuk veya başvuru sahibinin talebinin, 1. paragraf doğrultusunda, kamu kurumunca başvuru formunun alınışından itibaren en geç 1 ay içerisinde veya

(b) Bilginin hacim ve karmaşıklığından dolayı madde (a)'da belirtilen 1 aylık süre aralığında derlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda, kamu otoritesince başvuru talebinin alınışından sonra 2 ay içerisinde. Bu durumlarda, başvuru sahibi, her ne durum olursa olsun 1 aylık zaman aralığını geçmeyecek şekilde, süre uzatımı ve nedenleri konusunda mümkün olan en kısa süre içerisinde bilgilendirilmelidir.

3. Eğer bir talep çok genel olarak biçimlendirilmişse, kamu otoritesi, mümkün olan en kısa süre içerisinde veya paragraf 2(a)'da belirtilen zaman aralığını geçmeyecek şekilde başvuru sahibine talebini net hale getirmesini söylemeli ve paragraf 5(c)'ye atıfta bulunarak kamu başvuruları hakkında bilgi vererek yardım temin etmelidir. Kamu otoriteleri, gerekli olduğu düşünüldüğünde, madde 4(1)(c) kapsamında talebi geri çevirebilirler.

4. Başvuru sahibi kamu otoritesinden çevresel bilgiyi belirli bir form veya formatta (kopya biçimi dahil), kamu

otoritesi aşağıda belirtilen durumlar hariç temin etmelidir:

- (a) bilgi başvuru sahibinin kolayca ulaşabileceği şekilde tüm halka başka bir form veya formatta sunuluyorsa, özellikle Madde 7 kapsamında veya
- (b) bilginin niçin bu form veya formatta sunulduğunun gerekçesi sunulmak kaydıyla, kamu otoritesince başka bir form veya formatta sunulması uygun görüldüğünde.

Bu paragrafın amaçları doğrultusunda, kamu otoriteleri çevresel bilgiyi bilgisayar iletişimi veya diğer elektronik araçlarla rahatça ulaşılabilir form veya formatta muhafaza edilmesinin temini için her türlü çabayı ortaya koymalıdır.

Belirli bir form ya da format dahilinde talep edilen bilginin tamamının veya bir kısmının reddedilmesi durumunda paragraf 2(a)'da belirtilen zaman sınırları dahilinde reddetme gerekçeleri başvuru sahibine sunulmalıdır.

5. Bu maddenin amaçları doğrultusunda üye ülkeler aşağıdaki hususları güvence altına almalıdır:

- (a) memurlar bilgiye erişmek isteyen halka destek olmalıdırlar;
- (b) kamu otoritelerinin listeleri tüm halka sunulmalıdır; ve
- (c) çevresel bilgiye etkin bir şekilde erişim hakkının temin altına alınması için uygulamaya yönelik düzenlemeler yapılmalıdır, mesela:
 - bilgi memurlarının ataması;
 - talep edilen bilginin incelenmesi için hizmetlerin bakımı ve kurumu,
 - kamu otoritelerince tutulan çevresel bilgi liste veya kayıtları veya bu tür bilginin nerede

bulunabileceğini açıkça gösteren bilgi noktaları.

Üye ülkeler bu direktifin bir sonucu olarak kamu otoritelerinin, halkı hakları konusunda yeterince bilgilendirdiklerini güvence altına almalı ve gerekli ölçüde bilgi, rehberlik ve danışmayı sunmalıdır.

Madde 4 İstisnalar

1. Üye ülkelerin çevresel bilgiye talebi reddedebilmeleri için:

- (a) talepte bulunulan kamu otoritesinin talep edilen bilgiye sahip olmaması. Böyle bir durumda, kamu otoritesi bu bilginin hangi kamu otoritesinde bulunduğunu biliyorsa mümkün olan en kısa süre içerisinde bu bilgi için başvurulması uygun görülen kamu otoritesine başvuru talebini iletmelidir;
- (b) talep bariz olarak makul değilse;
- (c) Madde 3(3) dikkate alınarak talep çok genel olarak biçimlendirilmişse;
- (d) Talep bitirilmek üzere olan veya bitirilmemiş döküman veya veriyle ilgili ise;
- (e) Talep, bilginin açığa çıkarılması ile ortaya çıkan kamu çıkarını dikkate alarak, iç iletişimle ilgili ise.

Talebin bitirilmek üzere olan döküman olması gerekçesiyle reddedilmesi durumunda, kamu otoritesi söz konusu dökümanı hazırlayan otoritenin ve bitirilmesi için tahmin edilen süreyi belirtmelidir.

2. Üye ülkeler aşağıdaki hususları olumsuz yönde etkilemesi söz konusu olduğunda çevresel bilginin açığa çıkarılmasını reddedebilir:

- (a) kamu otoritelerinin tutanaklarının yasayla belirlenmiş gizliliği,
- (b) uluslararası ilişkiler, kamu güvenliği ve ulusal savunma;
- (c) Adli bir durum veya her hangi bir şahsın adil yargılanması söz konusu ise veya bir kamu otoritesinin suç veya disiplin soruşturması açması söz konusu olduğunda;
- (d) vergi gizliliği, istatistiksel gizliliği içeren ve kanunla korunan yasal bir ekonomik kazancı korumak için ulusal veya topluluk kanunuyla güvence altına alınmış ticari veya endüstriyel bilginin gizliliği,
- (e) fikri mülkiyet hakkı;
- (f) gizliliğin ulusal veya topluluk kanunuyla güvence altına alındığı durumlarda bilginin halka açılmasına rıza göstermemiş bir şahsa ilişkin kişisel veri ve/veya dosyaların gizliliği;
- (g) herhangi bir şahsın, bilginin açığa çıkarılmasına rıza göstermemesi durumu dışında, ve yasal bir zorunluluk veya zorunluluğa dahil edilmesi söz konusu olmaksızın talep edilen bilgiyi gönüllü olarak sunması durumunda bu şahsın ve haklarının korunması;
- (h) bu bilginin ilişkili olduğu çevrenin korunması; mesela nadir türlerin yaşam alanı gibi.

Paragraf 1 ve 2’de bahsedilen reddetme koşulları, bilginin açığa çıkarılmasına dair kamu çıkarı da göz önüne alınarak sınırlı bir kapsamda olmalıdır. Her türlü durumda bilginin açığa çıkarılmasına ilişkin kamu çıkarı reddetme gerekçesiyle dengelenmelidir. Üye ülkeler, paragraf 2 (a), (d), (f), (g) ve (h) kapsamında, talep çevreye yapılan emisyonlarla ilgili olduğunda talebi reddetmeyebilirler.

Bu çerçeve kapsamında, alt paragraf (f)’nin uygulama amaçları doğrultusunda, üye ülkeler kişisel verilerin işlenmesi ve bu tür verilerin serbestçe dolaşımı hususlarındaki 24 Ekim 1995 tarihli ve 95/46/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifinin yükümlülüklerini garanti altına almalıdır.

3. Bir üye ülke istisnaları sunarken, talebin nasıl ele alınacağına ilişkin ilgili otoriteye dayanak oluşturacak kriterler listesini halkın erişimine sunmalıdır.

4. Başvuru sahibi tarafından talep edilen bilgiyi paragraf 1(d) ve (e) veya 2 kapsamında yer alan bilgiden ayırabilmenin mümkün olduğu durumlarda bu kısım erişime sunulmalıdır.

5. Bilginin bir kısmı veya tümüne ilişkin talebin reddi, talep yazılı olarak yapılmışsa veya başvuranın talebi ne yönde ise Madde 3(2) (a) veya (b)’deki durum kapsamında belirlenen süre sınırlamaları dahilinde yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirilmelidir. Bildiri madde 6 doğrultusunda inceleme prosedürü hakkında bilgiyi ve red nedenlerini de belirtmelidir.

Madde 5 Bedeller

1. Madde 3(5)’ e uygun olarak kurulan ve muhafaza edilen her hangi bir liste veya kamu kayıtlarına erişim ve talep edilen bilginin yerinde incelemesi bedelsiz olmalıdır.

2. Kamu otoriteleri her hangi bir çevresel bilginin temini için bedel uygulayabilir ama bu bedel makul bir miktarı aşmamalıdır.

3. Bedeller belirlendiğinde, kamu otoriteleri bunu yayımlamalı ve bedelin zorunlu olduğu veya uygulanmayabileceği

bilgileri de içerecek şekilde bedellerin listesi başvuru sahibinin erişimine sunulmalıdır.

Madde 6 Yargıya Başvuru

1. Üye ülkeler, bilgi talebinin ihmal edildiğini ve yanlışlıkla reddedildiğini (tamamının veya bir kısmının), yetersiz cevaplandığını veya Madde 3,4,5'in koşullarına uygun yapılmadığını düşünen her hangi bir başvuru sahibinin, ilgili kamu otoritesinin ihmal veya eylemlerinin kendisi veya başka bir kamu otoritesi veya kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız kurumca idari olarak gözden geçirilebileceğine dair bir prosedüre erişebileceğini güvence altına almalıdır.

2.Paragraf 1'de belirtilen inceleme prosedürüne ilaveten, üye ülkeler başvuru sahibinin kamu otoritesinin eylem ve ihmallerinin gözden geçirilmesi, kararlarının nihai edilmesi için mahkemeye veya kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız başvurmadan önce inceleme prosedürüne erişimini güvence altına alınmalıdır. Üye ülkeler ayrıca bilginin açığa çıkması nedeniyle suçlanan üçüncü tarafların da resmi başvuruya erişim haklarının olabileceğini güvence altına almalıdır.

3. Paragraf 2 kapsamındaki nihai kararlar bilgiyi elinde tutan kamu otoritesini bağlayıcı olmalıdır.En azından bu madde kapsamında bilgiye erişimin reddedildiği durumlarda gerekçeler yazılı olarak belirtilmelidir.

Madde 7 Çevresel Bilginin Yayılımı

1.Üye ülkeler özellikle bilgisayar iletişim ve/veya elektronik teknoloji araçlarıyla, kamu otoritelerinin işlevlerine ilişkin çevresel bilgiyi halka aktif ve sistematik yayılım dahilinde organize ettiklerini güvence altına almalıdır.

Bilgisayar iletişim ve/veya elektronik teknoloji araçlarıyla erişime sunulan bilginin, elektronik ortamda hali hazırda erişilebilir olduğu durumlar hariç, bu direktifin yürürlüğe girmesinden önce toplanmış olması gerekmemektedir.

Üye ülkeler, kamu iletişim ağları aracılığıyla çevresel bilginin programlı bir şekilde elektronik veritabanlarında halkın kolayca erişebileceği şekilde sunulmasını güvence altına almalıdır.

2. Erişime sunulacak ve yayılacak bilgi uygun bir şekilde güncellenmeli ve en azından aşağıdakileri içermelidir:

- (a) uluslararası antlaşmalar, kongreler veya sözleşmeler ve çevreye veya buna ilişkin toplulukla ilgili, ulusal, bölgesel veya yerel yasalarla ilgili dökümanlar;
- (b) çevreye ilişkin politikalar, planlar ve programlar;
- (c) Kamu otoritelerince (a) ve (b)'de atıfta bulunan hususların uygulanmasında kamu otoritelerince hazırlanan veya muhafaza edilen gelişim raporları;
- (d) Paragraf 3'de atıfta bulunan çevre durum raporları;
- (e) Çevreyi etkileyen veya etkileme olasılığı bulunan aktivitelerin izlenmesiyle oluşan veri veya veri özetleri;
- (f) Çevreye önemli etkisi olan ve çevre sözleşmeleri veya bu tür bilginin madde 3 çerçevesinde yer alması veya talep edilmesine ilişkin yerlere dair olan izinler;

(g) madde 3 çerçevesinde yer alan veya talep edilen bilgiye ilişkin yer veya Madde 2(1)(a)'da atıfta bulunulan çevresel bileşenlere dair çevresel etki çalışmaları ve risk değerlendirmeleri.

3. Topluluk yasalarıyla ortaya konan özel raporlama zorunluluklarını ihlal etmeden, üye ülkeler ulusal, gerekli olduğunda, bölgesel veya yerel çevre durum raporlarını 4 yılı geçmeyecek şekilde yayımlanması için gerekli önlemleri almalı ve bu raporlar çevre kalitesi ve çevresel baskılara ilişkin bilgileri içermelidir.

4. Topluluk yasalarıyla ortaya konan özel zorunlulukları ihlal etmeden, üye ülkeler gerek insan kaynaklı gerekse doğal nedenlerle çevreye veya insan sağlığına olası bir tehdit durumunda, kamu otorilerince muhafaza edilen bilgilerin tehditten kaynaklanan zararın azaltılması, önlenmesi doğrultusunda gecikme olmaksızın, anında yayılımını garanti altına almak için gerekli önlemleri almalıdırlar.

5. Madde 4(1) ve (2)'deki istisnalar bu maddece kabul ettirilen sorumluluklara ilişkin olarak uygulanabilir.

6. Üye ülkeler bilginin bulunduğu internet sitelerine bağlantılar kurarak bu maddenin yükümlülüklerini yerine getirebilirler.

Madde 8 Çevresel Bilginin Kalitesi

1. Üye ülkeler, yetkileri dahilinde, kendilerince veya kendileri adına derlenen her hangi bir bilginin güncel, net ve kıyaslanabilir olduğunu güvence altına almalıdırlar.

2. Talep üzerine, kamu otoriteleri Madde 2(1)b'ye göre bilgi taleplerine yanıt vermeli, başvuru sahibine kullanılan standart prosedüre ilişkin, bilginin derlenmesinde kullanılan numunelerin ön işleme, numune alma ve analiz yöntemlerini içeren ölçüm prosedürlerine ilişkin bilgilerin(varsa) yerini rapor etmelidirler.

Madde 9 Yeniden İnceleme Prosedürü

1. En geç 14 Şubat 2009'a kadar üye ülkeler bu direktifin uygulanmasına yönelik olarak edindikleri tecrübeleri rapor etmelidirler.

En geç 14 Ağustos 2009'a kadar bu raporu komisyona iletmelidirler.

En geç 14 Şubat 2004'e kadar komisyon üye ülkelere raporlamanın nasıl yapılacağına dair rehber dökümanları açık bir şekilde iletmelidir.

2. Tecrübelerin ışığında ve bilgisayar iletişimi ve/veya elektronik teknolojideki gelişmeleri dikkate alarak, komisyon uygun göreceği her hangi bir revizyon önerisiyle birlikte Avrupa parlamentosu ve Konseyine bir rapor hazırlamalıdır.

Madde 10 Uygulama

Üye ülkeler bu yönetmelikle uyum sağlamak için gerekli idari yükümlülükleri yönetmelikleri ve kanunları 14 Şubat 2005'e kadar uygulamaya sokmalıdırlar. Bunun üzerine derhal komisyonu bilgilendirmelidirler.

Üye ülkeler bu ölçütleri adapte ederken bu yönetmeliği veya resmi yayınlarını referans göstermelidirler. Bu tür referanslandırma yöntemleri üye ülkelerce ortaya konmalıdır.

Madde 11 İptal

90/313/EEC direktifi bu vesile ile 14 Şubat 2005 tarihinden itibaren iptal edilecektir.

İptal edilen yönetmeliğe ilişkin referanslar bu direktife atıfta bulunarak yorumlanacak ve ekteki ilişki tablosuna göre okunacaktır.

Madde 12 Uygulamaya Giriş

Bu direktif Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayımlandığı günden itibaren uygulamaya girecektir.

Madde 13 Muattaplar

Bu direktif üye ülkeler içindir.

28 Ocak 2003, Brüksel

Avrupa Parlamentosu için	Konsey için
Başkan	Başkan
P.COX	G.PAPANDREOU

Ek 2- AB Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği (Gayri resmi çeviri)

Belli planlar ve Programların Çevre Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi üzerine 27 Haziran 2001 gün ve 2001/42/EC Sayılı AVRUPA PARLAMENTOSU VE KONSEYİ DİREKTİFİ

AVRUPA PARLAMENTOSU VE AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ

Avrupa Topluluğu Kuruluş Anlaşmasını ve özellikle bu Anlaşmanın 175 (1.) maddesini dikkate alarak, Komisyondan gelen teklifi dikkate alarak, Ekonomik ve Sosyal Komitenin görüşünü dikkate alarak, Bölgeler Komitesinin Görüşünü alarak, Anlaşmanın 251. maddesinde belirlenen usule uygun biçimde hareket ederek, Uzlaştırma Komitesince 21 Mart 2001 tarihinde onaylanan ortak metin ışığında,

- (1) Anlaşmanın 174. maddesi Topluluğun çevre politikası, diğer şeylerin yanı sıra, çevre kalitesinin sürdürülmesi, korunması ve iyileştirilmesi, insan sağlığının korunması ve doğal kaynakların rasyonel kullanımında katkıda bulunmakta ve bu politika önleyici tedbirler prensibine dayanmaktadır.
- (2) Beşinci Çevre Eylem Programı: Sürdürülebilirliğe doğru – Çevre ve sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin Avrupa Topluluğu politika ve eylem programı (5) , Konseyin bu programın gözden geçirilmesine ilişkin 2179/98/EC sayılı Kararı (6) ile tamamlanmış olup, planların ve programların muhtemel çevresel etkilerinin değerlendirilmesinin önemi teyit edilmektedir.
- (3) Biyolojik Farklılık Sözleşmesi Tarfların mümkün olduğu ölçüde ve uygun olduğu ölçüde biyolojik farklılığın korunması ve sürdürülebilir kalkınmanın ilgili sektörel ya da sektörler arası planlara ve programlara entegre edilmesini şart koşmaktadır.
- (4) Çevresel Değerlendirme, Üye Devletlerde çevre üzerinde olası önemli etkilere sahip olan belli planlar ve programların hazırlanması ve kabul edilmesinde, çevresel kavramların entegrasyonunda önemli bir araçtır. Zira bu değerlendirme, planların ve programların uygulanmasının bu tür etkilerinin, (plan ve programların) hazırlanmaları esnasında ve kabul edilmelerinden önce dikkate alınmalarını sağlamaktadır.
- (5) İlgili çevresel bilgilerin karar vermeye dahil edilmesiyle, çevresel değerlendirme prosedürlerinin planlama ve programlama aşamasında benimsenmesi, faaliyet için daha tutarlı bir çerçeve sunarak girişimlere yarar sağlamalıdır. Karar oluşturma mekanizmasına daha geniş faktörler setinin dahil edilmesi, daha sürdürülebilir ve etkili çözümlere katkıda bulunmalıdır.
- (6) Üye Devletlerde uygulamada bulunan farklı çevresel değerlendirme sistemleri, daha sıkı çevre korumaya katkıda bulunmak için gerekli ortak usul şartları içermelidir.
- (7) Birleşmiş Milletler 25 Şubat 1991 tarihli, hem üye devletleri hem de diğer devletleri kapsayan, Çevresel Etkilerin Sınırışan Bağlamda Değerlendirilmesi Avrupa Sözleşmesi Ekonomik Komisyonu, Sözleşme Taraflarını, Sözleşmenin prensiplerini plan ve programlara da uygulamaya teşvik etmektedir. Sözleşme Tarafları Konferansının 26 ve 27 Şubat 2001 tarihlerinde Sofya'da yapılan ikinci toplantısında, mevcut çevresel etkilerin sınırışan bağlamda değerlendirilmesi hükümlerini tamamlayacak yasal olarak bağlayıcı bir stratejik çevresel

değerlendirme protokolünün, 'Avrupa için Çevre' 5. Bakanlar Konferansının 2003 yılı Mayıs ayında Ukrayna'nın Kiev kentinde yapılacak bir olağanüstü toplantısında kabul edilmesi görüşünü benimseyerek, hazırlanmasına karar verilmiştir. Toplulukta planlar ve programların çevresel değerlendirmesi için faaliyet gösteren sistemlerin, bir Üye Devlette hazırlanan bir plan ya da programın başka bir Üye Devletin çerçevesi üzerinde önemli etkilere neden olması olasılığını dikkate alması gerekir. Diğer Devletlerin çerçevesi üzerinde önemli etkilere neden olacak planlar ya da programlar hakkındaki bilgilerin Üye Devletler arasında ve bu diğer Devletler arasında uygun bir yasal çerçeve içinde karşılıklılık ve eşitlik tabanına dayalı bir biçimde gönderilmelidir.

- (8) Bu nedenle yerellik prensibini dikkate alarak, çevresel değerlendirme sisteminin temel prensiplerini belirleyecek ve detayları Üye Ülkelere bırakacak, Topluluk düzeyinde bir asgari çevresel değerlendirme çerçevesi belirlemek gereklidir. Topluluğun faaliyetleri anlaşmada belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesi için gerekli olanlardan daha ileriye gitmemelidir.
- (9) Bu Direktifin yapısı prosedüre ilişkindir ve şartları ya üye devletlerdeki mevcut prosedürlere entegre edilmeli ya da özellikle oluşturulmuş prosedürlere dahil edilmelidir. Değerlendirme tekrarından kaçınmak için Üye Devletler, gerekli olan yerlerde, değerlendirmenin plan ve program hiyerarşisinde farklı düzeylerde gerçekleştirileceği gerçeğini dikkate almalıdırlar.
- (10) Çevre üzerine belli özel ve kamu projelerinin etkilerinin değerlendirilmesi üzerine 27 Haziran 1985 tarih ve 87/337/EEC sayılı Konsey Direktifinin ⁽¹⁾ EK-I ve II'sinde verilen projelerin geleceğe yönelik gelişmelerinin onaylanması için bir çerçeve oluşturan bütün plan ve programların ve yabani bitki ve hayvan örtüsünün (flora ve fauna) doğal sakinlerinin korunmasına ilişkin 21 Mayıs 1992 tarih ve 92/43/EEC sayılı Konsey Direktifi ⁽²⁾ uyarınca değerlendirme yapılması gerektiği belirlenen bütün plan ve programların, çevre üzerinde önemli etkiler yapması olasıdır ve kural olarak sistematik çevresel değerlendirmeye tabi tutulmalıdırlar. Yerel düzeyde küçük alanların kullanımı amaçlandığında ya da yukarıdaki plan ve programlarda küçük değişiklikler olduğunda, yalnızca Üye Devletlerin çevre üzerinde önemli etkiler yapma olasılığı bulunduğunu belirledikleri hallerde değerlendirme yapılmalıdır.
- (11) Projelerin geleceğe yönelik kalkınma için çerçevesini çizen diğer planlar ve programlar her durumda çevre üzerinde önemli etkiye sahip olmayabilir ve yalnızca Üye Devletlerin çevre üzerinde bu tür etkileri yapmaları olasılığı bulunduğunu belirledikleri hallerde değerlendirme yapılmalıdır.
- (12) Üye Devletler bu tür değerlendirmeler yaparken bu Direktifte yer alan ilgili kriterleri dikkate almalıdırlar.

- (13)** Bazı planlar ya da programlar kendilerine has özellikleri nedeniyle bu Direktife tabi değildir.
- (14)** Bu Direktif uyarınca bir değerlendirmenin gerekli görüldüğü hallerde, bu Direktifte belirlenen ilgili bilgileri içeren, planın ya da programın uygulanmasının olası önemli çevresel etkilerini belirleyen, tanımlayan ve değerlendiren ve plan ve programın amaçlarını ve coğrafi kapsamını dikkate alarak akla yatkın alternatifler belirleyen bir çevre raporu hazırlanmalıdır. Üye Devletler çevre raporlarının kalitesine ilişkin olarak aldıkları tedbirleri komisyona bildirmelidirler.
- (15)** Daha şeffaf bir karar oluşturma mekanizmasına katkıda bulunmak ve değerlendirme için tedarik edilen bilgilerin kapsamlı ve güvenilir olmasını sağlamak amacıyla, çevresel sorumluluklar taşıyan otoritelerin ve kamuoyunun planların ve programların değerlendirme süresince görüşlerinin alınması ve görüşlerin ifade edilmesi dâhil konsültasyonlar için yeterli zaman ayrılması gereklidir.
- (16)** Bir Üye Devlette hazırlanan bir plan ya da programın uygulanmasının diğer Üye Devletlerin çevresi üzerinde önemli bir etki yapması olasılığı bulunan durumlarda, ilgili Üye Devletlerin de konsültasyona dahil edilmesi ve kamuoyunun bilgilendirilmesi ve görüşlerini ifade etmesine olanak verilmesi için düzenleme yapılmalıdır.
- (17)** Çevre raporu ve ilgili otoriteler ve kamuoyu tarafından dile getirilen görüşler, aynı zamanda herhangi bir sınır ötesi konsültasyon sonuçları plan ya da programın hazırlanması esnasında ve kabul edilmesi ve yasal sürece sunulmasından önce dikkate alınmalıdır.

(1) OJ L 175, 5.7.1985, s.40 Direktifin 97/11/EC (OJ L 73, 14.1.1997, s.5) sayılı Direktifle değiştirilmiş hali.

(2) OJ L 206, 22.7.1992, s.7 Direktifin son olarak 97/62/EC sayılı (OJ L 305, 8.11.1997, s.42) Direktifle değiştirilmiş hali

- (18)** Üye Devletler, bir plan ya da programın kabul edilmesihisinde ilgili otoriteler ve kamuoyunun bilgilendirilmesi ve ilgili bilgilerin onların yararlanmasına açılmasını sağlayacaklardır.
- (19)** Çevre üzerindeki etkilerin değerlendirilmesi yükümlülüğü aynı zamanda hem bu Direktiften hem de Ybani Kuşların Korunmasına ilişkin 2 Nisan 1979 tarih ve 79/409/EEC sayılı Konsey Direktifi ⁽¹⁾, 92/43EEC sayılı Direktif ya da su politikası alanında Topluluk faaliyeti için bir çerçeve oluşturan 23 Ekim 2000 tarih ve 2000/60/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi ⁽²⁾, gibi diğer topluluk mevzuatından doğuyorsa, gereksiz değerlendirme tekrarından kaçınmak için, Üye Devletler ilgili topluluk mevzuatının şartlarını yerine getirecek koordineli ya da ortak usuller sağlayabilirler.

- (20) Bu Direktifin uygulanması ve etkinliği konusundaki ilk raporun, Direktifin yürürlüğe girmesinden itibaren 5 yıl sonra ve daha sonrakilerin ise yedişer yıl ara ile komisyon tarafından hazırlanması gerekir. Çevresel koruma şartlarının daha ileri derecede entegrasyonu ve elde edilen deneyimin dikkate alınması amacıyla, ilk rapora, eğer uygunsa, bu Direktifte değişiklikler yapılmasına, özellikle bu direktifin kapsamının diğer alanlar/sektörlere ve diğer plan ve program tiplerine genişletilmesi olanaklarına ilişkin teklifler eklenmelidir.

Madde 1 Amaçlar

Bu Direktifin amacı yüksek düzeyde bir çevre koruması sağlamak ve çevresel düşüncelerin planların ve programların hazırlanması ve kabulü aşamasına sürdürülebilir bir kalkınmayı teşvik etme görüşü ışığında entegre edilmesine, bu Direktife uygun olarak, çevre üzerinde önemli etkiler yapması olasılığı bulunan belli planlar ve programlar hakkında bir çevresel değerlendirme yapılmasını sağlayarak katkıda bulunmaktadır.

Madde 2 Tanımlar

Bu Direktifin amaçları bakımından:

- a) **'Planlar ve programlar'**, Avrupa Topluluğu ile ortaklaşa finanse edilenler dahil şu planlar ve programlar ve bunlarda yapılan değerşiklikler anlamına gelecektir:
 - a. Bir otorite tarafından Parlamento ya da Hükümet tarafından yasal süreç yoluyla kabul için hazırlanan ve ulusal, bölgesel yada yerel düzeyde bir otorite tarafından hazırlanma ve/veya kabule tabi olan (plan ve programlar –Ç.N.) ve
 - b. Yasa, tüzük ve yönetmelik hükümleri uyarınca yapılması gerekenler;
- b) **"Çevresel Değerlendirme"** bir çevresel rapor hazırlanması, konsültasyonlar yapılması, çevresel raporun ve konsültasyonların sonuçlarının karar oluşturma mekanizmasında dikkate alınması ve karar hakkında 4 ila 9. maddeler uyarınca bilgi sağlanması anlamına gelecektir;
- c) **'Çevre raporu'** plan ya da program belgelerinin 5. maddede ve EK I'de gerekli görülen bilgileri içeren kısmı anlamına gelecektir;
- d) **'Kamuoyu'** bir ya da daha fazla gerçek ya da tüzel kişiler ve bu kişilerin, ulusal mevzuata ya da uygulamaya uygun, dernekleri, örgütleri ya da grupları anlamına gelecektir.

Madde 3 Kapsam

1. 2. ile 4. paragraflarda atıfta bulunulan önemli çevresel etkiler yapma olasılığı bulunan planlar ve programlar için 4. ile 9. maddelere uygun bir çevresel değerlendirme yapılacaktır.
2. 3. paragrafa tabi olmak kaydıyla, (şu nitelikteki) bütün planlar ve programlar için bir çevresel değerlendirme yapılacaktır:
 - (a) Tarım, ormancılık, balıkçılık, enerji, endüstri, taşımacılık, atık yönetimi, su yönetimi, telekomünikasyon, turizm, kent ve kırsal planlaması ya da arazi kullanımı için hazırlanan ve 85/337/EEC sayılı Direktifin EK I ve II'sinde sayılan projelerin daha ileri gelişmesinin onaylanması için çerçeve belirleyenler, ya da
 - (b) Belli yerlerdeki olası etkisi nedeniyle, 92/43/EEC sayılı Direktifin 6. ya da 7. maddelerine uygun olarak bir değerlendirme yapılması gerektiği belirlenenler.
3. 2. paragrafta atıfta bulunulan ve yerel düzeyde küçük alanların kullanımını amaçlayan ve 2. paragrafta atıfta bulunulan planlar ve programlarda küçük değişiklikler içeren planlar ve programlar, yalnızca Üye Devletlerin çevre üzerinde bu tür etkiler yapmaları olasılığı bulunduğunu belirledikleri hallerde çevresel değerlendirme yapılmasını gerektirecektir.
4. 2. paragrafta atıfta bulunulanlar dışında kalan ve projelerin daha ileri gelişmesinin onaylanması için çerçeve belirleyen planlar ve programların önemli çevresel etki yapmaları olasılığı bulunup bulunmadığına Üye Devletler karar vereceklerdir.
5. 3. ve 4. paragraflarda atıfta bulunulan planlar ve programların önemli çevresel etki yapma olasılığı bulunup bulunmadığına Üye Devletler, her bir olay için ayrı bir inceleme yaparak ya da planlar ve programların tiplerini belirleyerek veya her iki yaklaşımı birleştirerek karar vereceklerdir. Bu amaçla Üye Devletler bütün olaylarda, çevre üzerinde önemli etkiler yapma olasılığı bulunan planlar ve programların bu Direktif kapsamında olmasını sağlamak için EK II'de belirlenen kriterleri dikkate alacaklardır.
6. 5. paragraf uyarınca her bir olay için ayrı ayrı yapılacak incelemede ve planların ve programların tiplerinin belirlenmesinde 6 (3). Maddede sayılan otoritelerle konsültasyon yapılacaktır.
7. Üye Devletler 5. paragraf uyarınca varacakları sonuçların, 4. ile 9. maddelere uygun bir çevresel değerlendirme gerektirmemesi nedenleri dahil, kamuoyuna açık olmasını sağlayacaklardır.
8. Aşağıdaki planlar ve programlar bu Direktife tabi değildir:

- Bütün amacı ulusal savunma ya da sivil acil durumlar olan plan ve programlar,
 - Mali ya da bütçe planları.
9. Bu Direktif halen kendi program periyotlarına göre ortaklaşa finanse edilen, (EC) No 1260/1999 ve (EC) No 1257/1999 Konsey Tüzükleri plan ve programlarına uygulanmayacaktır.

Madde 4 Genel Yükümlülükler

1. 3. maddede atıfta bulunulan çevresel değerlendirme bir plan ya da programın hazırlanması esnasında ve kabulü ve yasal sürece sunulmasından önce yapılacaktır.
2. Bu Direktifin şartları ya da Üye Devletlerde halen mevcut olan plan ve programların kabulü usullerine entegre edilecek ya da bu Direktife uymak amacıyla oluşturulan usullere dahil edilecektir.
3. Planlar ve programların bir hiyerarşik plan ve program düzeninin kısımlarını oluşturduğu hallerde, Üye Devletler, gereksiz değerlendirme tekrarından kaçınmak için, değerlendirmenin, bu Direktife uygun olarak, hiyerarşinin değişik düzeylerinde yapılacağı gerçeğini dikkate alacaklardır. Diğer hususların yanısıra, gereksiz değerlendirme tekrarından kaçınmak amacıyla, Üye Devletler 5 (2) ve (3). maddeleri uygulayacaklardır.

Madde 5 Çevre Raporu

1. 3 (1). Madde uyarınca bir çevresel değerlendirmenin gerekli olduğu hallerde, planın ya da programın uygulanmasının olası önemli çevresel etkilerinin ve plan ve programın amaçlarını ve coğrafi kapsamını dikkate alarak akla yatkın alternatiflerin belirlendiği, tanımlandığı ve değerlendirildiği bir çevre raporu hazırlanacaktır. Bu amaçla verilecek bilgiler EK l'de belirlenmiştir.
2. 1. paragraf uyarınca hazırlanacak çevre raporu, mevcut değerlendirme bilgi ve metotlarını da akla yatkın biçimde dikkate alacak bilgileri, plan ya da programdaki içeriği ve detay düzeyini, karar oluşturma mekanizmasında bulunduğu aşamayı ve gereksiz değerlendirme tekrarından kaçınmak için belli konuların daha uygun biçimde değerlendirilebileceği farklı düzeyleri içerecektir.
3. Planlar ve programların çevresel etkileri hakkındaki mevcut olan ve karar oluşturma mekanizmasının diğer aşamalarında elde edilen ya da diğer Topluluk mevzuatı aracılığıyla elde edilen bilgileri, EK l'de atıfta bulunulan bilgileri sağlamak için kullanılabilir.

4. Çevre raporuna dahil edilmesi gereken bilgilerin kapsamı ve detay düzeyi hakkında karar verilirken 6(3). Maddede atıfta bulunulan otoritelerle konsültasyon yapılacaktır.

Madde 6 Konsültasyonlar

1. Taslak plan yada program ve 5. Madde uyarınca hazırlanacak çevre raporu bu maddenin 3. paragrafında sayılan otoritelere ve kamuoyuna açık olacaktır.
2. 3. paragrafta sayılan otoriteler ve 4. paragrafta belirtilen kamuoyu, taslak plan yada program ve beraberindeki çevre raporu hakkında kendi görüşlerini açıklamak için, plan yada programın kabulü yada yasal sürece sunulmasından önce uygun süre ve etkin fırsat verilecektir.
3. Üye Devletler, özel çevresel sorumlulukları nedeniyle, planların ve programların uygulanmasının çevresel etkileriyle ilgilenmesi olası otoriteleri belirleyecektir.
4. Üye Devletler 2. paragrafın amaçları bakımından, bu Direktife tabi karar oluşturma mekanizmasından etkilenen yada etkilenmesi olasılığı bulunan yada bir ilgili bulunanlar dahil, çevresel korumayı teşvik edenler gibi hükümet dışı örgütler ve ilgili diğer örgütler dahil kamu oyunu belirleyecektir.
5. Otoriteler ve kamuoyunun bilgilendirilmesi ve konsültasyonu için detaylı düzenlemeler Üye Devletler tarafından belirlenecektir.

Madde 7 Sınır ötesi Konsültasyonlar

1. Bir Üye Devlet kendi topraklarına ilişkin olarak hazırlanmakta olan bir plan yada programın bir başka Üye Devletin çevresi üzerinde önemli etkiler yapma olasılığı bulunduğu düşüncesindeyse, yada önemli ölçüde etkilenmesi olası Üye Devlet tarafından böyle bir istemde bulunulursa, topraklarında plan yada programın hazırlanmakta olduğu Üye Devlet, plan yada programın kabulü ve yasal sürece sunulmasından önce, taslak plan yada programın bir kopyasını ve ilgili çevre raporunu diğer Üye Devlete gönderecektir.
2. 1. paragraf uyarınca bir Üye Devlete taslak plan yada programın bir kopyasının gönderilmesi halinde, bu kopyada diğer Üye Devlete plan yada programın kabulü yada yasal sürece sunulmasından önce konsültasyon yapılmak istenip istenmediği bildirilecektir ve eğer istenmişse, ilgili Üye Devletler plan yada programın uygulanmasının olası sınırları aşan çevresel etkilerine ve bu etkileri azaltmak ya da yok etmek için tasarlanan tedbirlere ilişkin olarak konsültasyona gireceklerdir.

Bu gibi konsültasyonların yapılması halinde, ilgili Üye Devletler, Üye Devletteki 6(3).Maddede atıfta bulunulan otoriteler ve 6(4). Maddede atıfta bulunulan ve önemli ölçüde etkilenmesi olasılığı bulunan kamuoyunun bilgilendirilmesi ve kendi görüşlerini iletebilme fırsatı için akla yatkın bir süre verilmesini sağlayacak detaylı düzenlemeler üzerinde anlaşacaklardır.

3. Bu madde uyarınca konsültasyonlara girmeleri gerekli görülen Üye Devletler, bu tür konsültasyonların başlangıcında akla yatkın bir konsültasyon süreci için yeterli süre üzerinde anlaşacaklardır.

Madde 8 Karar Verme

5. madde uyarınca hazırlanan çevre raporu, 6. madde uyarınca ifade edilen görüşler ve 7. madde uyarınca girilen herhangi bir sınırötesi konsültasyonun sonuçları, plan ya da programın hazırlık süresi boyunca ve plan ya da programın kabulü yada yasal sürece sunulmasından önce dikkate alınacaktır.

Madde 9 Karar Hakkında Bilgilendirme

1. Üye Devletler, bir plan yada program kabul edildiği zaman, 6(3). Maddede belirtilen otoriteler, kamuoyu ve 7. madde uyarınca kendisiyle konsültasyona girilen Üye Devleti bilgilendirecek ve bu bilgilendirilenlerin yararlanmasına şu maddeler açılacaktır:

- (a) Kabul edilen şekliyle plan yada program,
- (b) Çevresel değerlendirmelerin plan yada programa nasıl entegre edildiğini ve 5. madde uyarınca hazırlanan çevre raporunun, 6. madde uyarınca ifade edilen görüşlerin ve 7. madde uyarınca girilen konsültasyonların sonuçlarının 8. madde uyarınca nasıl dikkate alındığını ve plan yada programın kabul edilen şeklinin seçilmesinin nedenlerini, ele alınan diğer akla yatkın alternatiflerin ışığında, özetleyen bir açıklama,
- (c) 10. madde uyarınca izleme ilişkin olarak kararlaştırılan tedbirler.

2. paragraftaki bilgilere ilişkin detaylı düzenlemeler Üye Devletler tarafından belirlenecektir.

Madde 10 İzleme

1. Üye Devletler planların ve programların uygulanmasının önemli çevresel etkilerini, diğer hususların yanısıra, öngörülmemeyen ters etkilerin erken bir dönemde belirlenmesi ve uygun çözüm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla izleyeceklerdir.
2. 1. paragrafın gereğini yerine getirmek için, gereksiz izleme tekrarından kaçınmak amacıyla, uygun olmaları halinde mevcut izleme düzenlemeleri kullanılabilir.

Madde 11 Diğer Topluluk Mevzuatıyla İlişki

1. Bu Direktif uyarınca gerçekleştirilen bir çevresel değerlendirme, 85/337/EEC sayılı Direktif şartlarının yada diğer Topluluk yasal şartlarının uygulanmasını engellemeyecektir.
2. Çevre üzerindeki etkilerin değerlendirmesi yükümlülüğü hem bu Direktiften hem de diğer Topluluk mevzuatından kaynaklanıyorsa, Üye Devletler, diğer hususların yanısıra, gereksiz değerlendirme tekrarından kaçınmak için, ilgili Topluluk mevzuatının şartlarını karşılayan koordineli yada ortak usuller oluşturabilir.
3. Avrupa Topluluğu tarafından ortaklaşa finanse edilen planlar ve programlar için, bu Direktife uygun olarak yapılacak çevresel değerlendirme, ilgili Topluluk mevzuatındaki spesifik hükümlere uygun olarak gerçekleştirilecektir.

Madde 12 Bilgi, rapor haline getirme ve inceleme

1. Komisyon ve Üye Ülkeler bu Direktifin hazırlanmasından elde edilen bilgi ve tecrübeyi paylaşacaklardır.
2. Üye Ülkeler, çevresel raporların bu Direktifin gerektirdiklerini karşılayacak kalitede olmasını sağlayacaklar, ve bu raporların kalitesi konusundaki her karar ile ilgili olarak Komisyona danışacaklardır.
3. Komisyon bu Direktifin uygulanması ve etkinliği hakkındaki ilk raporunu 21 Temmuz 2006 tarihinden önce Avrupa Parlamentosuna ve Konseyine gönderecektir.

Anlaşmanın 6. maddesi uyarınca çevresel koruma şartlarının daha fazla entegre edilmesi görüşüyle ve bu Direktifin Üye Devletlerdeki uygulamalarından elde edilen deneyimi dikkate alarak, bu raporla birlikte, gerekli olması halinde, bu Direktifte değişiklik yapılması teklifleri de gönderilecektir. Özellikle Komisyon bu Direktifin kapsamının diğer alanlar/sektörlere ve diğer plan ve program tiplerine genişletilmesi olanaklarını değerlendirecektir.

(Bu ilk rapordan sonraki) Yeni değerlendirme raporları yedi yıllık aralarla düzenlenecektir.

4. Komisyon bu Direktifle, henüz Tüzüklerde belirlenen program sürelerinin bitişi çok ileride olan (EC) No 1260/1999 ve (EC) No 1257/1999 sayılı Tüzükler arasındaki ilişki hakkında, bu Direktif ve daha söz konusu Topluluk Tüzükleri 8 arasında uyumlu bir yaklaşım belirlemek amacıyla rapor verecektir.

Madde 13 Direktifin Uygulanması

1. Üye Devletler bu Direktif hükümlerini yerine getirmek için gerekli kanunları, tüzükleri ve yönetmelikleri 21 Temmuz 2004 tarihinden önce yürürlüğe koyacaklardır. Bu konuda (söz konusu kanun, tüzük ve yönetmelikleri yürürlüğe koyduklarında) Komisyonu bilgilendireceklerdir.
2. Üye Devletler tedbirleri uygulamaya koyduklarında, bu tedbirlerin bu Direktife atıf içermesi veya resmi yayınlarında bu tür referansların beraberlerinde yayınlanmasını sağlayacaklardır. Bu tür referansları oluşturma metodu Üye Devletler tarafından belirlenecektir.
3. 4(1). Maddede yer alan yükümlülük ilk resmi hazırlık yasalarının tarihi 1.paragraftaki tarihten sonra olan program ve planlara uygulanacaktır. İlk resmi hazırlık yasaları bu tarihten önce olan ve bu tarihten itibaren 24 aydan uzun bir süre sonra kabul edilen ya da yasal sürece sunulan planlar ve programlar, Üye Devletler her olay için ayrı ayrı bunun uygulanabilir olmadığına karar verip bu kararları konusunda kamuoyunu bilgilendirmeleri hali hariç, 4(1). Maddedeki yükümlülüğe tabi olacaklardır.
4. Üye Devletler 1. paragrafta atıfta bulunulan tedbirlere ilave olarak, 3. madde uyarınca bu Direktife uygun çevresel değerlendirmeye tabi olacak planlar ve programların tipleri

hakkındaki ayrı bilgileri Komisyona 21 Haziran 2004 'ten önce iletceklerdir. Komisyon bu bilgiyi bütün Üye Devletlere açacaktır. Bilgiler düzenli olarak güncelleştirilecektir.

Madde 14 Yürürlüğe Girme

Bu Direktif Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesinde yayınlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

**Madde 15
Muhatap**

Bu Direktif Üye Devletlere hitap etmektedir.

Lüksemburg'ta 27 Haziran 2001 tarihinde hazırlanmıştır.

Avrupa Paramentosu Adına
Başkan
N. FONTAINE

Konsey Adına
Başkan
B. ROSENGREN